

Letnik XXIX – št. 8, oktober 2022

Glasilo občine Trzin

odsev

Korenine moje domovine
Dokumentarni film o izvoru
slovenskega naroda

Obnova kulturnega doma
Projekt Kulturno srce Trzina
hiti proti dokončanju

Kaj brati jeseni?
Knjižne novosti in bralna
kultura v Knjižnici Trzin

Salto mortale
Premiera gledališke
skupine Hlodi

ZDRAVO

Ostanite aktivni tudi v jesenskih dneh!

izbrano iz kataloga ugodnosti

CELOVIT

Vsebuje vitamine, minerale in koencim Q10 v obliki praška za pripravo napitka, okus pomaranče in limete, 20 vrečk.

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 14,90 €

cena s Kartico zvestobe

11,92 € + 3 POPUST: 20 %

MAZILO ZA NOS

Mazilo za nos s pantenolom za nego in vlaženje, 10 g.

redna cena: 3,36 €

cena s Kartico zvestobe

2,69 € + 1 POPUST: 20 %

OIL OF THE KING - KRALJEVO OLJE

100% čista in naravna eterična olja njivske mete, mire, čajevca, bosvelije in rdečega bora. Na voljo balzamične kapljice, 10 ml in balzamični gel, 50 ml.

VITAMIN C 180 MG

Prehransko dopolnilo z vitaminom C v obliki šumečih tablet z okusom limone, s sladkorjem in sladili, 20 šumečih tablet.

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 2,48 €

cena s Kartico zvestobe

1,98 € + 1 POPUST: 20 %

MALČEK NEGOVALNA KREMA

Negovalna krema z mandljevim oljem in izvlečkom prave kamilice je namenjena vsakodnevni negi občutljive otroške kože, ki jo neguje in varuje pred vplivi okolja, 50 ml.

redna cena: 2,97 €

cena s Kartico zvestobe

2,38 € + 1 POPUST: 20 %

ALOE VERA X2, ALOE KREMA ZA ROKE

Hhrani in neguje suho kožo, 50 ml.

redna cena: 5,20 €

cena s Kartico zvestobe

4,16 € + 1 POPUST: 20 %

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite

na brezplačno telefonsko številko
080 71 171!

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnih LL VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega števila jabolk zvestobe, sicer veljajo redne cene. Slike so simbolične, popusti se ne seštevajo. Ponudba velja od 13. 10. do 28. 11. 2022 oz. do prodaje zalog.

Lekarna Ljubljana

plačan oglas

STROJNI TLAKI - ESTRIHI - OMETI

hitro, kvalitetno in ugodno

031 689 832 - Boštjan

TLAKI KOS d.o.o., Ljubljanska 33, Kamnik

plačan oglas

HUBAT

DOSTAVA KURILNEGA OLJA

Za toplo zimo in pomlad, kurilno olje dostavlja Hubat!

www.hubat.si

080 22 36

plačan oglas

GIVOS d.o.o.

ALU OGRAJA

PVC OGRAJA

• VRTNE IN BALKONSKO OGRAJE • DVORIŠČNA VRATA

M: 040 568 000 | www.givos.si | info@givos.si

PRODAJA IZDELKOV: GIVOS d.o.o., SREDNJA VAS 73, 4208 ŠENČUR

plačan oglas

Fotografija: MPP

Odsev, glasilo Občine Trzin

→ Na naslovnici

Letošnji začetek jeseni je bil zaradi obilnega deževja pravi praznik za ljubitelje gobarjenja. Marsikatera goba velikanka je odšla domov s sprehajalci trzinskega gozda, veliko gobic pa smo samo občudovali v njihovem naravnem okolju.

Glavna in odgovorna urednica:

Metka Pravst Primožič, trzin.odsev@gmail.com

Uredništvo: Tanja Bricelj, Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Dunja Špendal, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Majda Šilar

Redni avtorji prispevkov: Nina Rems, Nataša Pavšek, Brigita Ložar, Žana Babnik, Katja Rebolj, Matjaž Erčulj, Janez Gregorič, Andrej Grum, Boštjan Guček, Marko Kajfež, Dušan Kosirnik, Jožica Trstenjak, Milica Erčulj, Saša Hudnik, Valentin Orešek, Maja Brozovič, Miha Šimnovec, Anže Kosmač, Zoja Anžur, Tjaša Toni Skubic

Avtorji fotografij: Zinka Kosmač, Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Nina Rems, Tjaša Jankovič in drugi

Lektoriranje:

Mirjam Furlan Lapanja

Tehnično urejanje, prelom, priprava za tisk in tisk:

Specom d. o. o.

Oglasno trženje:

Podjetja, ki poslujejo v občini Trzin in okolici ter želijo objaviti tiskani oglas na naših straneh, se za trženje oglasnega prostora obrnite na Bojana Rauha, bojan.rauh@specom.si, ali pokličite 040 202 384.

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1.500 izvodov. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Trzinu.

ISSN 1408-4902

V skladu z uredniško politiko in glede na razpoložljivost prostora v glasilu Odsev si pridržujemo pravico do objave ali neobjave ter krajšanja in preoblikovanja prispevkov.

Gradivo za naslednjo številko oddajte najpozneje do srede, **5. novembra 2022**. Prispevke pošljite v elektronski obliki na naslov uredništva: **trzin.odsev@gmail.com**.

Odsev izdaja Občina Trzin.

Uredništvo Odseva: Mengeška cesta 22, 1236 Trzin

Občina Trzin

Spletna stran: www.trzin.si
e-pošta: info@trzin.si

Telefonske številke:

01/ 564 45 43, 01/ 564 45 44, 01/ 564 45 50
Faks: 01/ 564 17 72

Uradne ure:

Ponedeljek: 8.00–14.00
Sreda: 8.00–13.00 in 14.00–18.00
Petek: 8.00–13.00

Informacije o prireditvah in dogodkih v občini Trzin so na voljo tudi v občinskem informativnem središču na Ljubljanski cesti 12/f oz. na telefonski številki 01/ 564 47 30.

Kako je bilo nekoč?

Zdi se, da se ljudje soočamo z vse več skrajnostmi. Čeprav je bila narava že od nekdaj nepredvidljiva, je zadnja leta postala prav neusmiljena, saj nas vsak letni čas preseneti s kakšnim novim izzivom. Teh pa ne manjka niti gospodarstvu in politiki, ki se zadnje čase ukvarjata z draginjo. Slednjo bomo občutili običajni ljudje in z njo se bomo morali soočiti – vsak na svoj način, saj ji ubežali ne bomo.

Kako bo na nas vplivala energetska draginja, bomo ob morebitni mrzli zimi najbolj občutili v denarnicah. Srčno pa upam, da bo čim manj ljudi lačnih. Vse več je namreč posameznikov, ki se zavedajo bogastva domačih pridelkov in v jesenskem času pridno skrbijo za spravilo, kakor so to počeli naši predniki. Moji predniki so jeseni vedno imeli polne skrinje mesa in bogato založene shrambe z ozimnico. Stara mama je ob večerih pridno pletla nogavice in tople puloverje ter stara oblačila predelovala v nova, stari ata pa je vse poletje iz gozda vozil drva. Danes smo razvajeni in dobimo toploto s pritiskom na gumb, polna shramba pa je kar v najbližji trgovini. Ali je to prava smer v našo prihodnost?

Pred kratkim sem govorila s prijateljico, ki je pred nekaj leti mestni vrvež zamenjala za življenje na podeželju. Ob redni zaposlitvi oba s partnerjem skrbita za kmetijo, na kateri imata nekaj živali, njiv in sadovnjak. Njen pogled na življenje se je popolnoma spremenil, in ko obišče oddaljeno trgovino, veliko bolj spoštuje pridelke in izdelke, ki so nam potrošnikom vsak dan na voljo na trgovskih policah. Strinjam se z njo, da bi moral vsak posameznik v svojem življenju izkusiti pravo življenje na kmetiji, kjer bi spoznal, kaj vse je treba postoriti, preden so živila pripravljena za v lonec. Teh znanj, ki so se nekoč prenašala iz roda v rod, danes mladi rodovi ne želijo več prevzemati na svoja ramena. Nekoč pa so bila to znanja, ki so našim prednikom omogočala osnovno preživetje.

O življenju naših prednikov so izredno zanimiv film posneli člani študijskega krožka Etno – fletno. Mi smo si ga ogledali premierno in na straneh oktobrskega Odseva precejšen del vsebine namenili prav sporočilu filma, kako bogata je naša dediščina. Pa se tega sploh zavedamo? V Odsevu se trudimo prispevati k ohranjanju starih znanj. Z mesečnimi prispevki o divjih zeliščih nam Katja približuje eno od pomembnih starodavnih znanj. Veliko jih lahko najdete v knjigah domače knjižnice, pa tudi kulturne in glasbene prireditve v našem kraju opominjajo na dediščino, ki ne sme v pozabo – na primer folkloristom, rezbarjem ali veziljam. Vabilo velja še posebej za mlade, ki se boste lahko od izkušenih članov naučili veliko dragocenih znanj in dobili izkušnje, ki ne bodo nikoli zapisane z besedo, saj jih je treba doživeti v živo.

Foto: Helena Kermelj

Metka Pravst Primožič,
glavna in odgovorna urednica

Skupna občinska uprava občin Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče, Vodice

Medobčinski inšpektorat in redarstvo

Mengeška cesta 9, 1236 Trzin
e-pošta: inspektorat@trzin.si

Telefonska številka:

01/564 47 20
Faks: 01/564 47 21

Uradne ure:

Ponedeljek: 9.00–11.00
Sreda: 9.00–11.00

Zadnja redna seja v mandatu 2018–2022 in volilni zbor občinskega sveta

V sredo, 28. septembra, sta v sejni sobi v pritličju občine potekala zadnja, 27. redna seja Občinskega sveta Občine Trzin v mandatu 2018–2022 in volilni zbor občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo skupaj šestnajst točk, ob začetku seje je bilo prisotnih le osem svetnikov, dva sta se seji pridružila z manjšo zamudo.

Po potrditvi zapisnikov 26. redne seje Občinskega sveta Občine Trzin z dne 15. junija 2022 in 6. dopisne seje Občinskega sveta Občine Trzin, ki je potekala od 1. do 6. septembra, je sledila ponovna obravnavna tehničnih posodobitev prikaza namenske rabe prostora iz Občinskega prostorskega načrta Občine Trzin. Ana Movrin z občine je prisotne seznanila s stališči do pripomb in pojasnili, nato pa je besedo prevzel predstavnik podjetja Urbi d.o.o. Blaž Kralj, svetniki pa so soglasno glasovali za tehnično posodobitev. Sledili sta tretja točka in obravnavna kratkega postopka Tretjih sprememb in dopolnitev Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Trzin, svetniki so se z njimi seznanili in sklep soglasno sprejeli.

Idejna urbanistična zasnova za območje med Mlakami in obrtno-industrijsko cono

Dlje časa je bila obravnavana četrta točka, v kateri je bila predstavljena idejna urbanistična zasnova za območje NT-06 Peske (med Mlakami in obrtno-industrijsko cono). Ana Movrin je pripravila kratak uvod in prisotnim razložila, da je zasnova strokovna podlaga za pripravo podrobnega prostorskega načrta. Peter Lovšin pa je svetnikom predstavil idejno urbanistično zasnovo, ki je bila pripravljena na podlagi trenutnega stanja in je predstavila rešitve za preprečitev morebitnih težav tega vodnatega območja (dva zadrževalna bazena), katerega ureditev bo zahtevna in dolgotrajna.

Urbanistična zasnova za obrtno-industrijsko cono Trzin

Pod peto točko na dnevnem redu so se svetniki seznanili s strokovno podlago in obravnavali podrobno urbanistično zasnovo za Obrtno-industrijsko cono Trzin. Martina Rotar je svetnikom predstavila namen in potrebo po pripravi urbanistične zasnove, jih seznanila s sedanjim stanjem, ki ga je pokazala analiza, in predstavila idejno zasnovo usmeritev za razvoj in širitev cone.

Finančne točke dnevnega reda

Sledila je seznanitev s polletnim poročilom župana o izvrševanju proračuna v prvi polovici leta 2022, poročala je Bojana Lenaršič, nato pa so svetniki po skrajšanem postopku sprejeli še predlog rebalansa Proračuna Občine Trzin za leto 2022.

Na seji je bila, kot že napovedano, obravnavana tudi novelacija investicijskega programa Večnamenske športne dvorane Trzin. Matjaž Erčulj je na kratko predstavil, zakaj je novelacija potrebna, svetniki pa so s potrditvijo novelacije soglasno potrdili, da je treba nadaljevati projekt.

Vprašanja in pobude

Sledila so vprašanja in pobude občinskih svetnikov. Dunja Špendal je predala pohvalo stanovalcev v Vegovi ulici ob postavitvi prometnega ogledala. Opozorila je tudi na ponovne pripombe občanov zaradi kloniranja vode v poletnih mesecih, župan ji je odgovoril, da bodo na občini izdali napotke, kako ravnati, če se pojavi smrad. Špendalova je še vprašala, kdaj se bo rušila razpadajoča hiša na Ljubljanski cesti, in dobila odgovor, da ima potencialni novi lastnik interes hišo porušiti, ne ve pa se, kdaj to bo.

Miha Pančur je opozoril na plevel, ki se razrašča na ploščadi T3 med bloki, Gregor Pevc pa na dve razmajani košarkarski tabli v športnem

parku. Pevc je povprašal tudi, kako bo nadgrajen Športno-rekreacijski park Mlake – ali kot 'skate park' ali kot 'pump track'. Župan je odgovoril, da bo lahko kombinacija obojega, le da je treba počakati na gradbeno dovoljenje, ureditev je predvidena za prihodnje leto, čeprav so sredstva še odprta postavka.

Druge točke

Pod deseto točko dnevnega reda je bil obravnavan in sprejet Sklep o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Osnovne šole Trzin, Enot vrtca Žabica, sledila pa je še obravnavna Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Trzin po skrajšanem postopku, občinski svetniki so sklep sprejeli soglasno.

Sledila je dvanajsta po vrsti na dnevnem redu obvezna razlaga 10 a. člena Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Trzin (Uradni vestnik Občine Trzin, št. 6/09 in 2/10), nato pa so svetniki obravnavali in potrdili še predlog Sklepa o pridobitvi statusa javnega dobra v lasti Občine Trzin in dve dopolnitvi Načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Trzin – za leti 2022 in 2023.

Uradno prečiščeno besedilo Poslovnika Občinskega sveta Občine Trzin je pod petnajsto zaporedno točko dnevnega reda po skrajšanem postopku predstavil Milan Karče.

Volilni zbor

Sledil je volilni zbor, na katerem je bil za predstavnika Občine Trzin (elektorja) v volilno telo volilne enote št. 2 za volitve predstavnika lokalnih interesov v Državni svet na volitvah 2022 izvoljen Rado Gladek.

Redna seja in volilni zbor Občinskega sveta sta se končala po dobrih dveh urah, župan ju je sklenil z besedami, da je bila to zadnja seja v tem mandatu in da je bilo delovanje dobro in v korist občini.

Besedilo in foto: MPP

Kulturno srce Trzina hiti proti zaključku

Letos se izvajajo zadnja opravila pri obnovi Kulturnega doma Trzin. Če se je projekt začel leta 2020 z obnovo odra, predprostorov in stavbnega pohištva v okviru projekta Kulturno srce Trzina, sofinanciranega iz razpisa LAS Za mesto in vas, se je nato lani nadaljeval z obnovo strehe, ki jo je financirala Občina Trzin. Po manjšem požaru v istem letu se je letos obnovila električna napeljava po stavbi, zaradi posledic pa je bilo treba obnoviti še svetlobno in zvočno tehniko ter stenske obloge. KUD Franc Kotar je bil uspešen tudi na razpisu JSKD za obnovo tehnike in prostorov, tako da se zdaj do konca obnavlja dvorana ponaša s spodobno tehnično opremo. Po stari navadi so pleskanje in zaključna dela prostovoljno opravili člani Kulturno umetniškega društva Franc Kotar.

14. aprila 2022 smo slavnostno odprli prenovljene prostore in oder, v programu ob odprtju so nastopale vse skupine, ki delujejo v kulturnem domu. Prireditelj je režirala priznana režiserka Tatjana Peršuh, ki že vrsto let sodeluje s kulturnim društvom in dobro pozna našo naravo

dela, vizije in vrednote ter pomen kulturnega doma za nas. Skupine so se med seboj prepletale in podpirale. Tako smo lahko videli sodelovanje odrasle igralske skupine KUD Franc Kotar Trzin, Hlode, Show, ŽPZ Čivke, Trzinke ter folklorno skupino. Skupaj smo pokazali, da kultura povezuje vsako skupnost in je njen pomemben del. Spodbuja k razmišljanju, tolerantnosti, sprejemanju in navsezadnje k sprostitvi in druženju.

Upamo, da bo kulturni dom še naprej poln gledalk in gledalcev, saj je to najpomembnejši vir delovanja kulture in umetnosti. Kultura smo vsi! Brez vas nas ni.

Projekt se izvaja v okviru LAS Za mesto in vas. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Besedilo in foto: Občina Trzin in KUD Franc Kotar

Občinske socialne pomoči

V zvezi z željami po dodatnem informiranju glede možnosti pridobitve občinske socialne pomoči občane obveščamo, da Občina Trzin dodeljuje naslednje občinske socialne pomoči:

- **enkratna denarna pomoč** (za nakup šolskih potrebščin, kurjave, ozimnice, plačilo šole v naravi ali kolonije, če gre za zdravstveno ali socialno ogrožene otroke, plačilo zdravstvenih storitev, ki so nujno potrebne, pa jih ne pokriva ZZZS, plačilo tekočih stanovanjskih stroškov in preživetje),
- **izredna denarna socialna pomoč,**
- **enkratna denarna pomoč ob rojstvu otroka,**
- **plačilo oz. doplačilo oskrbe v kriznem centru,**
- **pomoč invalidom pri odpravljanju arhitektonskih ovir,**
- **pomoč pri prehrani učencev, dijakov in študentov,**
- **plačilo oz. doplačilo prehrane v javni kuhinji,**
- **plačilo oz. doplačilo pogrebnih stroškov.**

Do pomoči so upravičeni občani, ki imajo že najmanj tri mesece stalno prebivališče na območju občine in jim je zaradi trenutne ma-

terialne ogroženosti nujno potrebna pomoč občine, pa so že izkoristili vse zakonske možnosti za odpravo socialne stiske, kar pomeni, da so predhodno že vložili vlogo za državno redno in/ali izredno denarno socialno pomoč. Povezava do vloge za državno izredno denarno pomoč: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/vloge/obrazci/Obr_8.43_1-DZS-11.7.19.pdf

Upravičenci so tako posamezniki kot družine, ki ne presegajo občinskega cenusa za dodelitev pomoči. V primeru presegevanja cenusa se lahko dodeli izredna denarna socialna pomoč, če gre za izjemno težke razmere (smrt edinega hranitelja, elementarne nesreče ali drugi izjemni primeri).

Vlogo za pomoč z dokazili lahko občani vložijo na Centru za socialno delo Domžale, Masljeva 3, v Domžalah, ki preveri podatke iz vloge in dokazil in pripravi obrazloženo mnenje ter ga pošlje Občini Trzin. O upravičenosti do občinske socialne pomoči, razen za enkratno denarno pomoč ob rojstvu otroka, ki jo občani lahko vložijo na Občini Trzin, odloča Komisija za socialne zadeve Občine Trzin.

Vloga za občinsko denarno pomoč je objavljena na povezavi: <https://www.trzin.si/sl/news/obcinske-socialne-pomoci.html>

Vlagatelju vloge je izdana odločba, pomoč se lahko dodeli enkrat letno neposredno vlagatelju ali izvajalcu storitve. Vlagatelj mora po prejemu pomoči dokazati namensko porabo dodeljenih sredstev.

Občina Trzin

Javno komunalno podjetje Prodnik prejelo pristopni certifikat Družbeno odgovoren delodajalec

Javno komunalno podjetje Prodnik d. o. o. zagotavlja varno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo, urejeno odvajanje odpadnih voda ter odvoz in ustrezno ravnanje z odpadki več kot 60.000 prebivalcem na območju občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče. Pri poslovanju je zavezano načelom družbene odgovornosti, zato storitve izvaja v skladu z najvišjimi strokovnimi, etičnimi in okoljskimi standardi. Ker v njem vlada prepričanje, da je družbena odgovornost podjetij nujna za zagotavljanje zdravega okolja in dobrih medsebojnih odnosov z zaposlenimi, uporabniki, dobavitelji in lokalno skupnostjo, so se odločili, da se tega lotijo bolj načrtno in nadgradijo družbeno odgovorne projekte in metode delovnih procesov. Podelitve pristopnega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec so zato izjemno veseli.

Direktor Marko Fatur je ob tem povedal: »Zavedamo se, da so vsaj toliko kot strokovnost in kakovost storitev pomembni odnosi, zato si prizadevamo za čim večjo povezanost z lokalno skupnostjo ter zagotavljanje varnega, zdravega in spodbudnega delovnega okolja za vse zaposlene. Glede na to, da je skrb za okolje osnova vseh dejavnosti podjetja, je za nas trajnostno poslovanje edina prava pot. Pridobljeni pristopni certifikat nam potrjuje, da smo na pravi poti, in nas hkrati spodbuja k nadaljevanju in nadgradnji naših prizadevanj na področju družbene odgovornosti.«

V podjetju poleg odnosa do zaposlenih, uporabnikov in lokalne skupnosti veliko pozornosti namenjajo tudi ozaveščanju. V zadnjih letih so za ozaveščanje javnosti razvili dve blagovni znamki (Grini, Poezija vode), s katerima ozaveščajo tako otroke in uporabnike komunalnih storitev kakor tudi zaposlene o pomenu pitne vode in ravnanja z odpadki. Hkrati sodelujejo tudi v pobudi Skupaj za boljšo družbo v okviru Zbornice komunalnega gospodarstva.

Pridobitev certifikata pozdravlja tudi župan Občine Trzin Peter Ložar: »Veseli me, da občinsko komunalno podjetje prepoznava pomen svoje družbene odgovornosti, in podpiram prizadevanja na tem področju. Čestitam za pridobljeni certifikat, ki naj služi kot potrditev za dobro izpeljano dosedanje delo in hkrati kot navdih za nadaljevanje v tej smeri.«

Besedilo in foto: Javno komunalno podjetje Prodnik

ZIMSKI URNIK ODVOZA BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV

Uporabnike javne službe zbiranja biološko razgradljivih odpadkov obveščamo, da z novembrom začne veljati zimski urnik odvoza biološko razgradljivih odpadkov, ki se v zimskem času odvažajo na 14 dni.

Točni datumi odvoza za posamezno odjemno mesto so objavljeni na računu za komunalne storitve (v preglednici z navedenimi zabojniki) in na portalu eProdnik.

Tedenski odvoz se znova začne izvajati z marcem.

Javno komunalno podjetje Prodnik

OBVESTILO GOSPODINJSTVOM o lokacijah jesenskega zbiranja in odvoza ostankov zelenega odreza na območju Občine Trzin

Občina Trzin za svoje občane organizira jesensko akcijo zbiranja in odvažanja ostankov, ki nastanejo pri rezanju živih mej ter okrasnega in sadnega drevja, od ponedeljka, 4. oktobra 2022, do nedelje, 6. novembra 2022.

Vse udeležence akcije pozivamo, da odpadke po jesenskem rezu, ki so namenjeni kompostiranju, odlagajo samo na predvidenih lokacijah in v predpisanem času.

Lokacije za zbiranje ostankov zelenega odreza so:

Stari del Trzina:

1. v Habatovi ulici pri ekološkem otoku poleg mostu in
2. ob Jemčevi cesti pri ekološkem otoku pri odcepu na notranjo Jemčevo cesto.

Trzin Mlake:

3. pri spodnjem zaklonišču v Kidričevi ulici poleg hišne številke 41, na koncu zelenice ob Kidričevi ulici pri parkirišču trgovine Mercator,
5. v Ulici Rašiške čete 4, pri objektu Planinskega društva Onger Trzin,
6. na zelenici ob križišču Kidričeve in Bergantove ulice,

7. ob makadamskem parkirišču ŠRP na koncu niza vrstnih hiš v Prešernovi ulici in
8. na Ongru, zelenica nasproti stavbe s hišno številko 7.

OIC Trzin:

9. ob križišču ulic Špruha in Motnica.

Peter Ložar, župan
Foto: MPP

Poziv lastnikom gozda: povečano delovanje podlubnikov v slovenskih gozdovih

Zaradi visokih temperatur in suše se je v drugi polovici julija začelo povečevati število s podlubniki napadenih dreves, zlasti smrek. Od januarja do druge polovice septembra letos je bilo zaradi podlubnikov za posek izbranih 560.000 m³ dreves, večina v avgustu in septembru. Na Zavodu za gozdove Slovenije lastnike gozdov pozivajo, naj redno pregledujejo svoje gozdove. V primeru odkritja napada podlubnikov naj obvestijo revirnega gozdarja ter takoj začnejo posek lubadark.

V drugi polovici julija letos se je začelo močno povečevati število s podlubniki napadenih dreves, zlasti smrek. Glavni vzrok za povečanje poškodb je izredno sušno in vroče poletje. Smreke so oslabele in postale manj odporne proti napadu podlubnikov, hkrati pa se je zaradi visokih temperatur pospešil razvoj teh škodljivcev. Vsa napadena drevesa še niso odkrita in popisana, obseg škode bo znan ob koncu zime. Povečan obseg poškodb zaradi podlubnikov je pričakovati tudi v letu 2023.

V jeseni in pozimi bo Zavod za gozdove Slovenije nadaljeval pregled gozdov in lastnikom gozdov z odločbo določal posek s podlubniki napadenih dreves – lubadark. Lubadarke je v poznem poletju in jeseni lahko prepoznati po rjavi črvini okoli koreninika in za luskami skorje, odpadanju iglic z obarvane ali še zelene krošnje ter odstopanju in odpadanju skorje z debla. Pozimi je treba biti posebej pozoren na odstopanje in odpadanje skorje z debla.

Lubadarke je treba čim prej posekati in olupiti oziroma les odpeljati iz gozda v lupljenje ali predelavo. Zalega podlubnikov v vejah in vrha-

čih se uniči s kurjenjem sečnih ostankov ali izdelavo sekancev. Veje in vrhači iglavcev, ki jih podlubniki niso napadli, naj se razžagajo in zložijo v kupe, tako da so debelejši konci v notranjosti kupa. Ob strojni sečnji se sečni ostanki zlagajo pod kolesa na sečne poti in zavozijo. Poskrbeti je treba za ureditev sečišča, zlasti za odvodnjavanje prometnic in pretočnost vodotokov. Če se bo jeseni in pozimi iz gozda spravila večina lubadark, se bo s tem zmanjšal obseg škode zaradi podlubnikov v prihodnjih letih. Najbolj učinkovito je, če se napaden les odpelje iz gozda, preden iz njega izletijo podlubniki. Prezimijo namreč lahko tudi pod skorjo na videz še zdravih dreves, v skorji panjev in tleh.

Pravočasen posek je poleg preprečitve širjenja podlubnikov pomemben tudi zaradi ohranjanja vrednosti lesa. Če so napadena drevesa pravočasno posekana in obeljena ali predelana, se vrednost lesa ne zmanjša veliko. Če se s posekom odlašajo, se les napadenih dreves obarva modrikasto, kar je posledica okužbe z glivami. Obarvanje zniža prodajno vrednost lesa. Če lastnik gozda s posekom čaka do odpadanja lubja in pokanja lesa, je tak les lahko razvrednoten do cene celuloznega lesa.

Služba za delo z javnostmi Zavoda za gozdove Slovenije
Foto: Miha Zabret

V oktobru izvedena deratizacija

Podjetje Romit, d. o. o., je v prvem tednu oktobra izvedlo deratizacijo kanalizacijskega omrežja v občini Trzin s parafinskimi vabami, ki vsebujejo antikoagulate. Strup povzroča motnje v strjevanju krvi, deluje počasi in glodavci poginejo v nekaj dneh. Zastrupljene vabe so namestili v kanalizacijsko omrežje, kjer obstaja velika verjetnost zadrževanja glodavcev (podgan).

Besedilo in foto: MPP

Obvestilo

Občina Trzin obvešča, da je 3. oktobra 2022 na spletni strani <http://www.trzin.si> in v Uradnem vestniku Občine Trzin objavila Javni razpis za dodelitev štipendij za nadarjene/manj premožne/športne štipendije dijakom/študentom za šolsko/študijsko leto 2022/23. Rok za oddajo vlog je 28. oktober 2022.

zate | Spreminjamo na bolje

SDS

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

Kandidati
za svetnike

Gladek Rado
Erčulj Milica
Kovaljev Mitja
Valenčak Sara
Habat Silvo

Mušič Manuela
Pevec Gregor
Homan Urška
Grizilo Rikardo
Borec Tatjana

Mušič Matic
Mušič Majda
Pančur Miha

Zaslužimo si občinsko upravo za občane.

V **Gibanju Svoboda Trzin** se zavzemamo za:

- **izgradnjo vzhodne trzinske obvoznice** (s **Svobodo** se bomo osvobodili prometa),
- **nov večnamenski objekt** (večja zdravstvena in zobozdravstvena ordinacija, dnevno varstvo starejših),
- **ureditev športnega igrišča v Mlakah** (novo nogometno igrišče, manjši objekt s čajno kuhinjo in sanitarijami),
- **ohranitev zelenih površin in nizkoogljično občino** (car-sharing, učinkovita raba energije, izkoriščanje obnovljivih virov – npr. sončne elektrarne),
- **podporo vsem že zastavljenim občinskim projektom v dobrobit občanom.**

Kandidati za občinski svet
v Triznu smo:

1. **Boštjan Papež**
2. **Irena Habat**
3. **Aleš Dolenšek**
4. **Daša Dolenšek**
5. **Zoran Rink**
6. **Raša Šömen**
7. **Sašo Majski**

SVOBODA!

»Trzinska občinska uprava bo z nami delala še bolje, saj bomo za aktivnosti lokalne skupnosti pridobili podporo vlade oz. pristojnih ministrstev.«

LISTA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ TRZINA

Z VIZIJO V PRIHODNOST

E: ltr.trzin.info@gmail.com

Lista za trajnostni razvoj Trzina

Trzin, oktober 2022

Program:

- nadaljnji trajnostni razvoj Občine Trzin,
- zagotavljanje še boljših pogojev za društveno delo vseh generacij,
- zaščita naravnega okolja, nadaljevanje projekta Marja in revitalizacija voda v Trzinu,
- nadaljnje učinkovito pridobivanje nepovratnih sredstev kohezijskih skladov EU,
- nadaljevanje aktivnosti za izgradnjo vzhodne trzinske obvoznice,
- širitev športne infrastrukture in površin za najmlajše,
- nadaljevanje projekta kolesarskih povezav,
- še naprej bomo krepili in razvijali področje mladih,
- program dolgožive družbe za starejše občane in
- širitev zdravstvene dejavnosti za najmlajše in odrasle.

T: 041 785 667

www.peterlozar.si

Korenine moje domovine

V četrtek, 22. septembra, je bilo uredništvo Odseva povabljeno na premierni ogled dokumentarnega filma **Korenine moje domovine**, ki je bil posnet v okviru študijskega krožka Etno – fletno. V dokumentarnem filmu so strokovnjaki z različnih področij podajali dejstva o izvoru slovenskega naroda na podlagi različnih odkritij in novodobnih raziskovanj, zaradi katerih so že znana dejstva dobila nove razsežnosti.

Dokumentarni film je nastal z majhnimi sredstvi, saj so ga nadobudni avtorji posneli z zgolj dvema prenosnima telefonoma – enega so uporabili za sliko, z drugim pa so posneli zvok. Kljub temu so javnosti uspeli predstaviti pomembnost zgodovinskega prispevka našega naroda vse od pradavnine do današnjih dni.

Brez javnega povabila

Vodja študijskega krožka in režiserka filma Branka Urbanija nam je pojasnila, da se za javno povabilo na dogodek niso odločili zaradi izrednega zanimanja za ogled premiere in omejenih prostorskih možnosti Dvorane Marjanca Ručigaj v Trzinu, kjer je bil film premierno predvajan. Zagotovila pa nam je, da si ga bodo lahko vsi zainteresirani ogledali na ponovitvah.

Kresnikovo kolo ob vhodu

Tik pred premiero je bilo živahno že pred Centrom Ivana Hribarja, kjer so prireditelji dogodka postavili opazno leseno kresnikovo kolo, v prav posebni opravi – vrhnjem oblačilu, narejenem iz ostankov zaves – pa je vodja študijskih krožkov sprejemala obiskovalce. Že ob vhodu so se mize šibile pod težo slastnih dobrot, pred dvorano pa je bila pripravljena razstava izdelkov, ki so nastali kot sad dela študijskega krožka EkoSEM, v okviru katerega so udeleženci iz odpadnih materialov izdelovali uporabne in okrasne predmete.

Prav posebno navdušenje je požel prihod botre Jožefine s Trške gore nad Novim mestom, ki je prinesla praznični kruh v obliki srca; pletenica predstavlja trškogorsko srce.

Študijski krožki v Trzinu že sedem let

Ko so se obiskovalci v dvorani posedli na svoja mesta, je Branka Urbanija na kratko predstavila študijske krožke, ki jih že sedem let vodi v Trzinu. Izvedeli smo, da se je z udeleženci največkrat srečala v Jefačnikovi domačiji, kjer je občina oblikovala spodbudno okolje za uresničitev idej, ki so nastale v okviru dolgoletnih srečanj. Naj opozorimo na slikanico Ajdovski kevder, ki je bila obiskovalcem na ogled na razstavi v okviru dogodka in so jo izdali že v letu 2018. Pred dvema letoma so posneli dokumentarno etnografski film *Ukročena trimoglavka* – življenje ob Pšati od izvira do izliva. Po premieri prvega filma, ki je bil za člane študijskega krožka zajeten zalogaj, so dobili

Vodja študijskega krožka in režiserka filma Branka Urbanija z botro Jožefino

Botra Jožefina s prazničnim kruhom v obliki srca, ki so ga obiskovalci po ogledu filma trgali kar z rokami.

dodaten zagon za nadaljevanje raziskovanja, ki so ga z območja petih občin razširili na območje celotne Slovenije. Vodilo jih je dejstvo, kako slabo poznamo slovensko identiteto oziroma identiteto lastnega naroda. Skozi raziskovalno pot in po pogovorih s strokovnjaki so prišli do odkritja, da smo Slovenci od 42 narodov na območju Evrope edini preživeli staroselci.

Modna revija

Pred predvajanjem filma smo bili priče zanimivi modni reviji, na kateri so se predstavile članice krožka EkoSEM z novimi oblačili, ki so nastala iz rabljenih oblačil in drugih različnih materialov, tudi ostankov blaga. Na odru so se zbrali tudi ustvarjalci filma in se na kratko predstavili obiskovalcem, nato pa je sledila premiera petintridesetminutnega filma o naših prednikih.

Bogastvo ljudske dediščine

Že začetek filma je gledalce opomnil, kako pomembno je, da se začnemo zavedati neizmernega bogastva naše ljudske dediščine. Čeprav je naša domovina mlada po območju današnjega ozemlja, korenine njenega obstoja segajo vse do pradavnine.

Že pred šestdeset tisoč leti je na ozemlju, kjer danes živimo, odmevala glasba in iz tistega časa je kot najstarejše glasbilo poznana piščal. Na našem ozemlju je bilo veliko prazgodovinskih naselbin, tako imenovanih gradišč, v katerih so živeli staroselci (Kelti), kajti po naših krajih so v zgodovini potekale številne pomembne evropske povezave.

V filmu avtorji opozorijo, da so na podlagi novodobnih genetskih raziskav ugotovili čase do skupnega prednika posameznih skupin ljudi. »Časi do skupnega prednika dajejo drugačno sliko o razvoju človeštva,« je v dokumentarcu posebej poudaril prof. dr. Anton Perdih.

Zanimanja za premiero je bilo veliko, prostorske možnosti Dvorane Marjance Ručigaj pa omejene.

Pred premiero je bila na ogled krajša modna revija oblačil krožka EkoSEM.

Trzinska s'kirca

Film razkriva, da so imeli naši predniki visoko razvite delovne vrednote in navade, a bolj kot bojevanje jim je bila blizu ljubezen. Trzincem so sicer pridali nekaj bojevitosti zaradi posebne najdbe. »Trzin velja za staroselsko naselbino. O tem pričajo številne najdbe na hribu Onger, kjer se je našla kamnita sekira iz obdobja mlajše kamene dobe,« je eden od poudarkov iz filma o našem kraju. Sicer pa mnoge najdbe – ena takšnih je na primer vaška situla – prikazujejo življenje naših prednikov. Tudi bajke, pripovedke, legende, basni, pravljice so pomemben del kulture našega naroda, v njih so se shranila sporočila naših prednikov, imele pa so tudi izobraževalno vlogo in so predajale znanja iz roda v rod. »Struktura pravljic je neke vrste matrica prenosa znanj,« je v filmu poudarila Daria Borovski.

Ljudska arhitektura

O bogastvu našega naroda priča tudi edinstvena ljudska arhitektura. Ne le kozolci, ki jih najdemo na etničnem ozemlju naših prednikov (torej tudi na današnjih območjih Avstrije in Italije), ampak tudi številni ornamenti na hišah pričajo o spoštovanju izročil naših prednikov. Najpogostejša simbola pri nas sta bila križ in svarica, ki sta tudi najmočnejša simbola svete geometrije. V gradiščih, ki so jih naši predniki dodatno zavarovali z zidovi, lesenimi ograjami, napisi in jarki, pa so imeli tudi svetišča – tako imenovane tičnice iz kamna, saj so vedeli, da so kamnine prevodniki informacij.

Slovenski jezik

Jezik vsakega naroda je bistveni del kulture in zanimivo je, da je slovenski jezik skozi zgodovino uspel ohraniti dvojino, zanj pa je značilna še ena posebnost, da ima več kot petdeset narečij. Tudi ljudska glasba je pustila pečat – na primer značilno večglasno petje, ki se zlije v harmonijo, lahko slišimo v filmu.

Ohranjene značilnosti pokrajin

Čeprav je danes naša domovina mlada in majhna, se je nekoč kot Karantanija raztezala onkraj vseh današnjih meja. V filmu so ustvarjalci predstavili bistvene značilnosti sedmih neformalnih tradicionalnih pokrajin. Lesene panjske končnice, ki izhajajo z Gorenjskega, veljajo

Okrnjena zasedba ustvarjalcev dokumentarnega filma Korenine moje domovine se je predstavila obiskovalcem.

za vrhunec ljudskega slikarstva, kajti poslikave na panjskih končnicah predstavljajo zgodovino slovenskega naroda in so edinstven primersek v svetovnem merilu. Na Štajerskem sta doma redko poznana haloška žvegla in trstenka (panova piščal), slednja spada med najstarejša glasbila. Prekmurcem so v ponos leseni zvonovi in ledenice. Koroško je na svetovni zemljevid postavila najstarejša Najevska lipa, ki že osemsto let raste na domačiji Najevnik. Na Notranjskem pa živi človeška ribica, ki je edini jamski vretenčar v Evropi in največja jamska žival na svetu, naši predniki pa so jo imeli za bajeslovno bitje, saj spominja na zmajevskega mladiča. Primorska je ponosna na avtohtone lipicance, ki so ena od najstarejših kulturnih pasem konj na svetu. Na Dolenjskem diši po božičnem obrednem kruhu – poprtniku, ki ga zaradi okrasja povezujejo s starimi svetišči – tičnicami, ki so še danes ohranjene.

Izvor demokracije

V filmu so se dotaknili tudi osamosvojitve Slovenije in bitke v Trzinu. Posvetili so se izvoru demokracije – omenili obred ustoličevanja knezov na Gosposvetem polju, saj so kosezi tudi ena od pomembnih posebnosti naših prednikov. Simon Prosen v filmu pove, da so knezi lahko postali najbolj modri in poštene kmetje, ki so bili izvoljeni v koseški sloj. Brez kosezov ni bilo ustoličevanja, delili pa so se na bojevnike na konjih, sodnike in izvajalce obredov – kresnike. Sodnik dežele je bil izbran med vsemi sodniki kot najbolj moder in on je opravljal službo izvolitve novega kneza v primeru brezvladja.

Predniki so bili povezani z naravo

Ker ima naša dežela bogate vodne in gozdne vire, so naši predniki čutili močno povezavo z naravo. Svetišča in sakralni objekti so bili postavljeni po načelih fengšuja, starodavne prakse, o kateri je v filmu spregovorila Branka Urbanija. »Znamenja, kapelice, razpela, poslikave na hišah ali ob cesti imajo apotropesko vlogo – popravljajo na neki način neugodno naravno lego in ščitijo pred negativnimi vplivi tako človeka kot tudi gospodarska poslopja, hiše, živali.«

Na našem območju je rastlinska in živalska biotska pestrost zares neverjetna, kar je seveda posledica lege na razgibanem območju Alp, Krasa, Sredozemlja, dinarskega sveta in Panonske nižine.

Županova javna pohvala mentorici študijskega krožka in vsem sodelujočim

Po filmu je sledil kratek pogovor s soustvarjalci filma in strokovnjaki.

Naši predniki so predajali znanje iz roda v rod in bili so samooskrbni, predvsem pa so lahko ponosni na to, da so si znali pomagati z zdravilnimi zelišči. Tudi izročilo govori o divjih moških in ženah, ki so bili kot nabiralci po gozdovih v stiku s poljedelci v nižinah, s katerimi so se sporazumevali v enakem jeziku.

Dober glas za prihodnost

Same lepe besede lahko pripišemo kranjski čebeli oziroma kranjski sivki, ki je ena od trinajstih ohranjenih avtohtonih živalskih pasem našega ozemlja. Tako majhna žival in marljiva delavka, ki živi kratko in aktivno življenje, ima veliko skupnega s svojim narodom, saj je tudi ona bila bitke, da je skozi tisočletja obstala in preživela.

V filmu se z omembo poklonijo še največjemu slovenskemu pesniku, dr. Francetu Prešernu, in vsem ljudem, ki s ponosom in ljubeznijo povedo, da je njihova domovina Slovenija.

Županovo povabilo v trzinski muzej

Po predvajanju filma, ki si je zaslužil gromek aplavz gledalcev, se je Branka Urbanija zahvalila Petru Ložarju, županu trzinske občine, ki je zbranim povedal nekaj besed o Trzinu, ki je bil pred petdesetimi leti še majhna vasica, na prepihu vseh poti in le malenkost umaknjena od vrveža Ljubljane. Urbanizem je kraj spremenil, in ko je Trzin postal samostojna občina, je bila ena prvih želja takratnega župana ureditev muzeja in ohranitev zgodovine Trzina. Čeprav je trajalo nekaj let do uresničitve, je Jefačnikova domačija zaživela in danes je pomemben kulturni spomenik, kjer se vrstijo pomembni lokalni dogodki. Opozoril je še hrib na Onger, za katerega se ve, da je bila tam v preteklosti pomembna naselbina, katere skrivnosti pa bomo Trzinci odkrivali v prihodnosti. Župan je javno pohvalil mentorico študijskega krožka in njene ideje, ki so se rojevale skozi leta delovanja študijskih krožkov, ter jo spodbudil, da s svojimi varovanci nadaljuje raziskovanja in dobre projekte tudi v prihodnje. Obiskovalce pa je povabil k ogledu domačega muzeja v Jefačnikovi domačiji.

Dodatna pojasnila obiskovalcem

Po filmu je sledil še kratek pogovor s soustvarjalci filma in strokovnjaki, ki so sodelovali v njem. Simon Prosen je obiskovalcem predstavil pomen kresnikovega kolesa, ki so ga na dan premiere postavili na ogled pred vhod v prostore Dvorane Marjance Ručigaj. »V starem obredu so na kresno noč goreče kolo spuščali po hribu navzdol. Kolo so na vrhu hriba ovili s suho slamo, dračje ali predivo in skozenj vtaknili drog, ga zažgali, nato pa z njim zdrveli po hribu navzdol do najbližjega potoka, kjer je ogenj hitro ugasnil. Kolesu ni bilo namenjeno, da zgori, ampak da počrni. Črno sonce oziroma črno kolo pa ima v evropski mitologiji močan simboličen pomen.«

Prof. dr. Anton Perdih je pojasnil izsledke novodobnih genetskih raziskav o določanju skupin, Andreja Brenko je spregovorila o arhitekturnih specifikah Prekmurja, se navezala na ledenice, ki so značilne za celotno Slovenijo, saj so naši predniki led z vozovi prevažali vse do Trsta, ledeničarska pot je vodila tudi do Gradca in ima svoje zapise tudi v trzinski zgodovini. Maja Brozovič je poudarila, da je biotska raz-

Ob vходу so obiskovalce pričakale dobrote, ki so jih po ogledu filma tudi pokusili.

novrstnost odraz naše starobitnosti in da smo lahko na to ponosni. Povedala je, da smo bili ljudje vedno povezani z naravo in vsa znanja so se prenašala iz roda v rod, ter poudarila, naj nas na tej poti še naprej vodi in povezuje ljubezen. Na to misel se je navezal tudi Simon Prosen, ki je sklenil pogovor z ugotovitvijo, da so naši predniki izbrali ljubezen, da so stare modrosti znali prenašati na mlajše rodove in da so zato ohranili naš rod.

Besedilo in foto: Metka Pravst Primožič

Kresnikovo kolo je obiskovalce pričakalo pred vhodom, prav magična pa je bila njegova podoba po končanem dogodku.

Sodelujoči

Film udeležencev krožka Etno – fletno je nastal v režiji Branke Urbanija, scenarij je spisala Urška Tavčar, pri oblikovanju scenarija pa so sodelovali Jožica Rihter, Debora von Kastelmur, Simon Prosen, Branka Urbanija, Špela Mljač in Rok Vojska. V dokumentarnem filmu so spregovorili strokovnjaki: Pater Karel Gržan, Dušica Kunaver, prof. dr. Anton Perdih, Jožica Valenčak, Ivan Sivec, akad. prof. Oskar Kogoj, Daria Borovski, prof. dr. Borut Juvanec, Simon Prosen, Branka Urbanija, dr. Andreja Benko, Fanika Polenik, Debora von Kastelmur, Heidi Svetina, Maja Brozovič, Jožica Rihter, Tomaž Svetec, Marij Čuk.

Vabilo na prijetno folklorno druženje

Letošnji jubilejni Dan narodnih noš v Kamniku, ki je bil sredi septembra, je lepo uspel in vse čestitke organizatorjem! Trzinci smo se letos malo drugače odzvali vabilu in se v nedeljskem sprevodu peljali kar na vozu, vpreženem v starodobni traktor. Voz je bil narejen prav za to priložnost. Franček se je zelo potrudil in napravil voz kar za 15 narodnih noš. Uporabil je ogrodje stare počitniške prikolice, na katero je pritrdil posebno leseno nadgradnjo. Vse skupaj je lično okrasila naša Marjana. Mi smo med vožnjo v sprevodu skozi Kamnik veselo prepevali ob spremljavi Žigove harmonike ter z bomboni in nageljni razveseljevali obiskovalce. Spremljala nas je tudi naša zvesta Zinka in

kot vedno naredila lepe posnetke. Po končani prireditvi smo v Trzinu obiskali še gostišče Narobe, kjer nas je gospa Maja bogato pogostila, za kar se ji lepo zahvaljujemo. Ob harmoniki, plesu in petju smo končali praznovanje.

V oktobru pa smo plesalci Folklorne skupine Trzinka – veterani spet začeli vaditi, vaje so ob ponedeljkih od 18. ure do 19.30 v prostorih novega gasilskega doma. Vse, ki si želite prijetnega druženja in imate veselje do plesa, vabimo, da se nam pridružite. Veseli vas bomo.

Majda Mušič

Foto: Zinka Kosmač

Prva garažna razprodaja tudi v Trzinu

Drugo oktobrsko soboto je na parkirišču pred trzinsko banko spet potekala trzinska tržnica, na kateri so znani stojničarji prodajali mlečne izdelke, zelenjavo, med in sladke dobrote. Prvič je svoje unikatne izdelke prodajala tudi Špela Gerbec z Rodice, obiskovalci pa so se lahko posladkali s pečenim kostanjem in moštom ali poslušali nekaj poskočnih viž našega mladega harmonikarja Blaža Klopčiča.

A tokratna tržnica je bila kljub temu nekoliko drugačna. Prvič so se ji namreč pridružili prodajalci garažne razprodaje, ki so po simbolnih cenah prodajali razna oblačila, igrače in otroško opremo, knjige, slike in še kaj, tudi vložene gobe. Dogodek so organizirali Mateja Vidrajz, Ana Marija Šiler in Melita Ferbežar iz Muc cafeja, ki so nekaj dni pred dogodkom sprejemali rezervacije miz. Odziv je bil dober, saj je na prvi trzinski garažni razprodaji sodelovalo šest »garažnikov« iz Trzina (največ iz Kidričeve ulice). Pridružila pa so se jim tudi tri dekleta, Maja, Ana in Ajda iz Zadobrove, ki so reklamo opazila na Facebookovih straneh.

Oblačna sobota na garažno razprodajo sicer ni privabila veliko obiskovalcev, a so bili marsikateri med njimi navdušeni nad idejo. Tudi prodalo se je kar nekaj rabljenih stvari. Melita je prepričana, da bo trzinska garažna razprodaja uspešna, če bodo vztrajale.

Tovrstne razprodaje so po svetu precej razširjene, počasi pa se širijo tudi k nam. To ni boljši sejem, ko posamezniki prodajajo veliko starih stvari, da katerih so prišli na najrazličnejše načine, in je za marsikoga pomemben vir dohodka. Glavni namen garažne razprodaje je prodaja,

ja, izmenjava in podarjanje stvari, ki jih ljudje doma ne potrebujejo več. Poleg tega tovrstne razprodaje, je prepričana Mateja, spodbujajo krožno gospodarstvo in so tako izvrsten način varovanja okolja. Ne nazadnje pa so tudi oblika druženja in preživljanja časa na prostem.

Vabljeni na naslednjo garažno razprodajo, ki bo vključno s tržnico drugo soboto v novembru.

Besedilo in foto: Tanja Jankovič

Kako smo se nekoč zabavali

V trzinski enoti Doma počitka Mengeš so v letošnjem avgustu na široko odprli vrata pobudi, da bi za stanovalce doma pripravili delavnico kreativnega pisanja. Povod zanj je bil literarni natečaj Zgodbe mojega kraja: Kako smo se nekoč zabavali, ki so ga v sodelovanju s knjižnicami osrednjeslovenske regije pripravili v Mestni knjižnici Ljubljana in na katerem so lahko sodelovali le starejši od 60 let. Rezultat je pet zanimivih zgodb z domoznansko tematiko, pri čemer se je ena izmed njih na natečaju uvrstila tudi med deset najboljših.

Srečanj, ki so potekala štiri zaporedne torke v avgustu, se je udeleževalo najmanj šest varovancev doma in stanovalcev varovanih stanovanj. Nekateri so za svinčnik prijeli po več letih, drugi so se lotili pisanja zgodbe, čeprav tega na začetku sploh niso nameravali ... Eno od zgodb je avtorica dopolnila s pripovedjo sovarovanja, ki mu roke ne omogočajo, da bi pisal sam. Med udeleženci delavnice so bili tudi taki, ki so na torkova srečanja prihajali le zato, da so lahko poslušali zgodbe svojih sostanovalcev in ... se ob tem zabavali. Prav vsaka zapisana

zgodba je uspeh in še eden od načinov, da zgodbe naših prednikov ne bodo pozabljene. Ob tem so udeleženci delavnice ugotovili, da čeprav je bilo njihovo življenje večino časa prežeto s trdim delom, so vendarle doživljali tudi trenutke zabave, smeha, plesa ...

Nada Brečko, Olga Kunavar, Marija Volasko, Helena Ogorelec in Danica Mlinar skupaj s pričevanjem Miroslava Rodeta so pod mentorstvom prostovoljke Tanje Briceelj ustvarili pet kratkih zgodb, v katerih so opisali metje prosa, pojedino z vročim kruhom, poroko na Krasu, velikonočna praznovanja in ličkanje. »Ličkanje« je tudi naslov zgodbe Helene Ogorelec, stanovalke varovanih stanovanj, ki se je s svojo zgodbo uvrstila med deset najboljših na natečaju.

Nagrajene zgodbe bodo objavljene na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana in portala www.kamra.si, ob sklepni prireditvi 3. oktobra pa je ekipa organizatorjev natečaja poskrbela tudi za priložnostno knjižico, v kateri je zbranih vseh pet zgodb varovancev trzinskega doma.

Besedilo in foto: TB

Srečanja, ki so potekala vsak torek v avgustu, so ponudila dovolj znanja, zamisli in spodbud, da je nastalo pet avtorskih zgodb.

Helena Ogorelec (tretja z leve) na zaključni prireditvi, ki je potekala 3. oktobra v Slovanski knjižnici.

Lucija Kononenko in njenih 90 let

Je drobna urejena gospa. Ob deževnih in meglenih dneh s svojega balkona v drugem nadstropju na Ljubljanski 8a (oskrbovana stanovanja) opazuje »center« Trzina. Včasih nam tudi pomaha v pozdrav.

Ob vročih poletnih dneh pa se je že zgodaj zjutraj odpravila na sprehod ob Pšati in se naučila svežine za ves dan bivanja v svojem prijetnem stanovanju. V njem jo na velikem plakatu na notranji strani vrat pozdravlja njeno rojstno mesto Bakar ob hrvaškem morju. Tam se je rodila 13. septembra daljnega leta 1932, v Slovenijo jo je odpeljal njen mož, Slovenec, ki je opravljal delo strojnika na ladjah. V Mostah pri Ljubljani sta si ustvarila družino s tremi otroki. Pove, da ni hodila v službo, ampak se je posvetila družini in vzgoji otrok. Z znanjem šivanja, ki ga je prejela od mame, je otrokom in tudi možu sešila razna oblačila, za zimske dni pa jim je strojno pletla jopice in puloverje.

Leta 1994 je bolezen družini iztrgala očeta in moža. Otroci so si

ustvarili svoje družine. Ona je pozneje skupno stanovanje zapustila hčeri z družino, sama pa se je leta 2009 preselila v Trzin (na Ljubljansko 8a v oskrbovana stanovanja in bila je med prvimi stanovalci), ki jo je s svojo okolico, prazniki in ljudskimi običaji čisto očaral.

V družabni sobi tega bloka je organizirala in vodila jutranjo telovadbo ter police napolnila s knjigami, ki jih je lahko vsakdo prebiral. Zelo rada ima rože in pravi, da one vedo, da praznuje svoj visoki jubilej, zato ji prav letos močno cvetijo na balkonu ...

Ponosna je na svojo družino – dva sinova in hčer, vnuke in pravnuke; njene stene so polne njihovih slik, da se v mislih lahko pogovarja z njimi. Vsem je hvaležna, da jo obiskujejo, zlasti hčeri, ki skrbijo, da je njeno stanovanje urejeno in se pravilno prehranjuje. Tudi sama kljub letom še vsak dan telovadi ter rešuje slovenske in hrvaške križanke.

Rada ima življenje in ljudi. Pravi, da ko gre na balkon, se ji zdi, kakor da ima pred seboj gledališče, kjer lahko veliko vidi, sicer tudi prizore, ki ji niso všeč... Rada se pogovarja, a jo počasi zapuščata sluh. Vendar ona sprejema tudi to, saj pravi, »da ji je narava vzela sluh, a ji je pustila kar dober vid«.

Lucija želi iti s časom naprej in tako se tudi z novicami seznanja na sodoben način. Računalnik je njen sostanovalec. Njen sin ji je bil mentor pri njegovi uporabi, za kar mu je neizmerno hvaležna. Tako ji je omogočena komunikacija z bližnjimi tudi na daljavo.

Draga gospa Lucija, iskrene čestitke za vaš 90. rojstni dan! Naj vas zdravje, jasne misli in življenjski pogum ter prijaznost do vseh ljudi še naprej spremljajo na vaši življenjski poti – vse to vam želimo sostanovalci z Ljubljanske 8a v Trzinu.

Foto: Helena Ogorelec

Oktober, mesec požarne varnosti

Oktober je v naši državi mesec, ki je posvečen požarni varnosti. Vsako leto ima svojo osrednjo temo, ki jo v sodelovanju pripravijo in izvajajo Uprava RS za zaščito in reševanje, Gasilska zveza Slovenije in Slovensko združenje za požarno varstvo.

Letos je tema meseca požarne varnosti preprečevanje požara litij-ionskih baterij in poteka pod sloganom »Tudi baterije lahko zagorijo. Preprečite požar baterij«.

Litij-ionske baterije so v prenosnih telefonih, prenosnih in tabličnih računalnikih, igracih, orodju, invalidskih vozičkih, električnih skirojih, kolesih, vozilih itd., ki se dnevno uporabljajo. Zato v mesecu požarne varnosti želimo uporabnike in prebivalce opozoriti, da te naprave lahko tudi zagorijo, jim dati napotke, kako ravnati v takem primeru, ter jih seznaniti z ukrepi za preprečevanje požarov na takšnih napravah.

Požar na litij-ionskih materijah je težko pogasiti. Pride lahko tudi do eksplozij posameznih baterijskih celic. Pomembno je hlajenje.

Če zagori naprava z litij-ionsko baterijo:

- Napravo oz. polnilnik izklopite iz električnega omrežja.
- Umaknite gorljive in vnetljive predmete, ki so v bližini.
- Za gašenje uporabite gasilnik ali priročna gasilna sredstva (vodo, požarno odejo, zemljo, pesek itd.).
- Požar gasite le, če je še v začetni fazi in če gašenje za vas ni nevarno.
- Če ocenite, da požara ne boste mogli pogasiti, pokličite na številko 112. Če je treba, se evakuirajte.

Povzeto po <https://gasilec.net/oktober-mesec-pozarne-varnosti>.

Več o dejavnostih v mesecu požarne varnosti našega društva bo predstavljeno v naslednji številki Odseva.

Novice PGD Trzin

Intervencije

16. septembra smo ob 10.33 dobili poziv, da v mansardno stanovanje na Motnici teče voda. S pomočjo avtolestve smo streho pokrili s ponjavo in tako preprečili zamakanje.

27. septembra sta ob 15.49 trčili dve vozili na Mengeški cesti. Zaradi voznice v šoku smo bili naprošeni za pomoč. Voznico so pregledali reševalci NMP Domžale.

3. oktobra smo ob 5.39 dobili poziv, da je v stavbi na Motnici voda v pritličju. Do izliva je prišlo zaradi počene

cevi na umivalniku. Voda je zalila površino približno 100 kvadratov. Vodo smo izčrpali in posesali.

Druženje

10. septembra so nas obrtniki in podjetja v občini Trzin prijetno presenetili. V zahvalo za naš trud in delo, tudi pomoč na Krasu, so nam pripravili prijetno druženje in pogostitev v baru Muc Caffé.

ZAHVALA

Prostovoljno gasilsko društvo Trzin se zahvaljuje organizatorjem pogostitve za člane našega društva 10. septembra v baru Muc Caffé. Iskrena hvala baru Muc Caffé s sodelovanjem lokalnih obrtnikov: Obleci v les, Pritent d.o.o, Avto Sočak, Tesnila Trzin, Parketarstvo Aleš Bratovž, iRobot-Janež Čakš, Dimitech Dimnikarstvo, HABAT Slikopleskarstvo, AVTOGEN d.o.o. in ZAJLA center.

Tekmovanje

17. septembra se je ekipa naših operativnih članov (Andrej Nemec, Adam Oblak, Nik Šuštar in Matic Pirc) udeležila gasilske taktičnega tekmovanja v Rogaški Slatini. Dosegla je odlično peto mesto.

Prireditve

18. septembra smo sodelovali na prireditvi Ko bom velik, bom gasilec. Prireditve je organizirala Komisija za mladino Gasilske zveze Domžale. Sodelovala smo vsa društva Gasilske zveze Domžale. Namen prireditve je predstavitev dela in opreme za otroke in mladino.

Slovo od podpornih članov

16. septembra smo se v Mengšu poslovili od našega dolgoletnega člana, Branka Pirnata. Brane je bil gasilec že od osnovnošolskih let. V mlajših letih se je udeleževal tekmovanj in intervencij, pozneje pa je opravljal funkcijo praproščaka in gospodarja. Spominjali se ga bomo kot zelo vestnega in odgovornega gospodarja, ki je v težkih razmerah za delo v starem domu vedno lepo poskrbel za opremo in dom.

21. septembra smo se v Mengšu poslovili od podporne članice Marije Kralj. Žalujemo izrekamo iskreno sožalje.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Dušan Kosirnik

Foto: MPP (baterije), arhiv PGD Trzin (intervencije), Jože Kajfež (prireditve)

Premiera gledališke skupine Hlodi

Salto mortale

Ko poročam o kulturnem dogajanju v Trzinu, pogosto poudarim, da je kultura v trzinski občini ključnega pomena. Najsi gre za pevsko, plesno, folklorno, knjižnično ali gledališko dejavnost, prebivalci Trzina so izredno predani kulturnemu udejstvovanju, poleg tega pa kulturno delovanje zelo radi spremljajo. Ne dogaja se, da bi kakšen kulturni dogodek šel mimo, ne da bi ga Trzinci opazili, si ga ogledali ali v njem sodelovali. Zato je bila dvorana kulturnega doma nabito polna tudi na tokratni premierni uprizoritvi predstave *Salto mortale* v izvedbi odrasle gledališke skupine Hlodi KUD Franc Kotar. Enako velja za predstavo, ki je sledila premieri.

Zanimanje le še narašča, in kot pravi predsednica Kulturno umetniškega društva Franc Kotar Trzin, Aleksandra Kmetič, bodo ponovitve nedvomno sledile. Predstava je zasnovana na dramskem zapisu Nebojše Pop-Tasića, glasbo pa je v sodelovanju z avtorjem besedila prispevala Uršula Jašovec. Predstava je nastajala pod režisersko takirko Sebastjana Stariča.

Ob pogovoru z Aleksandro, ki v predstavi tudi nastopa, uvidimo, da so bile že priprave na predstavo silno zanimive. Gledališčniki so se namreč najprej ukvarjali z neko klasično predstavo, a kaj hitro so doumeli, da potrebujejo nekaj drugačnega, 'odbitega', nekaj ... bolj po njihovem okusu. In tako so prišli do besedila avtorja Nebojše Pop-Tasića, od katerega so si dramsko besedilo izposodili že pri prejšnji predstavi *Blaznost igre*. Ker je bila ta tako uspešna, je zasedbo trzinskih igralcev malce skrbelo, ali bodo lahko vnovič dosegli takšno raven uspeha. Ne le da so jo dosegli, glede na odzive občinstva so jo celo presegli.

»Že priprave so bile čudovite. Da ne bo nesporazumov, trdo smo delali, da smo predstavo pripeljali do konca, a hkrati smo pri tem tudi neizmerno uživali. Vsaj zase lahko rečem, da sem se po daljšem premoru zaradi pandemije resnično razveselila gledališkega dela,« poudarja moja sogovornica. Tokrat so imeli na vajah bolj proste roke kakor običajno – dopuščena jim je bila igra, lahko so preizkušali različne pristope ter se urili v različnih vlogah, kar je nedvomno pripomoglo k celovitemu uspehu uprizoritve.

Zgodba, ki v ospredje postavlja Smrt, predstavi Mesto nesmrtnih, kraj, kjer je dogajanje ovito v tančico skrivnosti, razpoloženje prebivalcev pa vseskozi niha. Gledalci v uprizoritvi opazujemo neskončen ples šestih (brez)smrtnih grehov, kot jih poimenuje avtor, ki se iz teme prerinejo v svetlobo, iz noči v dan, z odra med občinstvo. V predstavljenem mestu tako vladajo ljubezen in sovraštvo, resnica in laž, življenje in smrt. Preden pa podrobneje spoznamo šest ključnih protagonistov, nam je predstavljen ultimativni antagonist – Smrt. Gre za nekakšen ideološki prikaz smrti, kakršnega poznamo že iz zgodovine. Avtor v svojem besedilu za sleherni lik predstavi posebno, njemu lastno smrt, torej smrt, prirejeno prav zanj. Občinstvo je v predstavi priča nenehnemu ponavljanju dveh plesov – mrtvaškega in Vidovega. Predstavljena je torej razpetost med srednjeveško alegorijo smrti, ki se ne obremenjuje z edinstvenostjo posameznikov niti z njihovim ozadjem, temveč združuje vse, ter sosledjem nehotenih, nenadzorovanih, nenarčtovanih gibov. Ples življenja in smrti.

Omenjenim šestim (brez)smrtnim grehom – Oderuhu (pohlepu), Požrešnežu (požrešnosti), Nečistnici (pohoti), Zvijačnejžu (zavisti), Jezljivki (jezi) in Prevzetnici (napuhu) – se kaj kmalu pridruži oziroma pravzaprav upre še sedmi – Lenuh (lenoba). »*Le tisti, ki nič ne dela, ni zločinec,*« je nekoč zapisal Emil Cioran. Na ta izrek se je v enem od svojih intervjujev skliceval tudi dramatik Nebojša Pop-Tasić, avtor uprizorjenega dramskega besedila. Temu pa izrazito nasprotuje vseh šest prvotnih grehov – lenoba je vendar grešna, nič početi, le lenariti, to vendar ni pravično, ko pa se morajo vsi drugo silno truditi, da preživijo!

Prav zaradi sedmega greha, ki v krog neskončne enakosti vpelje drugačno dinamiko, svet potrebuje Smrt. Smrtni skok pa se po besedah dramatika lahko zgodi le zunaj objektivnega sveta. Ko smo nanj pripravljani, je to izkaz vere, vendar ne v življenje, temveč v samo smrt – v to, da smo ji zmožni seči v roko in jo pozdraviti kot starega prijatelja. Da bi doumeli resničen pomen življenja, torej potrebujemo smrt. Le tako se ne bomo več bali življenja. Le tako bomo spoznali njegovo veličino.

»Menim, da je predstava sila aktualna,« dodaja Aleksandra, »saj provokativno odpira ključna življenjska vprašanja. Sama vidim histerijo življenja, pretirano udobje, stalno hlepenje po sreči, lepoti, zabavi, bogastvu, kar pa nam dejansko narekuje čas, v katerem živimo.« Dan je enak dnevu, teden tednu, mesec mesecu. Naša dejanja se ponavljajo, živimo kot v nekakšnem transu, vse počnemo samodejno, zato se niti ne zavedamo pomena oziroma pristne vrednosti življenja. Veličino uvidimo šele s smrtjo, saj šele ta poskrbi, da ima/je imelo življenje smisel. »Mislim, da se v tej uprizoritvi v določenem delu lahko najde vsakdo.«

Besedilo in foto: Barbara Kopač

Predstava »Darko Smetarko« v Vrtcu Trzin

Teden otroka je program Zveze prijateljev mladine Slovenije že od leta 1954. Letos je osrednja tema Skupaj se imamo dobro. V našem vrtcu enota Žabica in Palčica smo se odločili, da temo obdržimo in dodamo cilj krepitev prijateljstva v skupini. Ves teden smo izvajali dejavnosti, kot so družabne, socialne, jezikovne in rajalne igre, pekli smo vafle in carski prazenec. Za otroke smo pripravili lov na zaklad in se razveselili zaklada. V skupinah smo likovno ustvarjali na temo prijateljstva.

V torek, 4. oktobra, pa smo si ogledali gledališko predstavo 'Darko Smetarko' v izvedbi gledališča KU-KUC, ki so jo izvedli kar dvakrat, prvič za otroke iz enote Žabica in drugič za otroke iz enote Palčica. Predstavo nam je financiralo društvo Zveze prijateljev mladine v Trzinu.

Odzivi otrok po predstavi so bili neverjetni, otroci so postali prijatelji narave.

Čez teden so dialogi med otroki potekali na temo varčevanja vode in ločevanja odpadkov. Opazovali so drug drugega in se prijazno opominjali: »Voda teče, zapri pipo.«

Irena Mali in Monika Škerjanc
Foto: Arhiv vrtca Trzin

Jesen bodo obogatile tri predstave za otroke

Obnovljeni Kulturni dom Trzin bodo jeseni vnovič začele obiskovati predstave za otroke, ki smo jih še kako pogrešali! Kot smo bili vajeni že prej, bodo predstave na sporedu ob nedeljskih popoldnevih.

Razpored je takle:

- v nedeljo, 23. oktobra, bo ob 16. uri nastopilo Gledališče Pravljicar na s predstavo Buča Debeluča,
- v nedeljo, 13. novembra, ob 16. uri bo na vrsti Gledališče Bičikleta s predstavo Bonton za male lumpe in
- v nedeljo, 18. decembra, ob 16. uri gostimo Zavod Enostavno prijatelji, ki nam bo že pričaral praznično razpoloženje s predstavo Snežna kraljica.

Vse predstave so primerne za otroke od treh let dalje.

V oktobru prihaja zelo debela buča!

Tik pred zimskimi počitnicami nas bo obiskala Buča debeluča. Predstava je nastala po motivih istoimenske slikanice avtorice Jasne Branke Staman in ilustratorke Kristine Krhin, gre pa takole: pozno jeseni je na prostranem polju ostala ena sama buča. Buča, ki je bila tako zelo velika, da je ni bilo mogoče premakniti – Buča debeluča. Zdolgočasena in premražena je čez zimo v svoje zavetje z veseljem sprejela male gozdne živali in jih z otroki ubranila pred tistimi, ki so jih ogrožali. A spomladi je buča spet ostala sama. Nič več ni bila trda kakor jeseni, in ko je nanjo sedel medved, od Buče debeluče ni ostalo nič. Ali pač ...

Ta animacijska predstava o življenju in minevanju bo s svojim zanimivim sporočilom pritegnila tako najmlajše kakor tudi tiste malo starejše gledalce, zato računamo na vas, da pridete.

Več o drugih dveh prihajajočih predstavah pa si lahko preberete na spletni strani www.kud-trzin.si, kjer boste lahko tudi rezervirali vstopnice. Vstopnica za posamezno predstavo bo stala 5 evrov.

Označite si termine v svojem koledarju in se vidimo na otroških nedeljskih popoldnevih!

Brigita Ložar za KUD Franc Kotar Trzin

KUD
FRANC KOTAR TRZIN

VABIMO NA

PREDSTAVE ZA OTROKE

3+

BUČA DEBELUČA

nedelja
23.10.
ob 16.00

BONTON ZA MALE LUMPE

nedelja
13.11.
ob 16.00

SNEŽNA KRALJICA

nedelja
18.12.
ob 16.00

Lokacija: Kulturni dom Trzin, Mengeška cesta 9,
 Info in rezervacije na: www.kud-trzin.si

Letošnje prednostne naloge na šoli

Medgeneracijsko bralno tekmovanje

Tudi letos se nadaljuje glavna prednostna naloga šole, ki so jo začrtali v prejšnjem šolskem letu, to je spodbujanje branja. Učitelji namreč zadnja leta opažajo upad branja učencev od druge triade naprej. Zato so že lani izvedli Medgeneracijsko bralno tekmovanje, v katero so se vključili učenci, starši in drugi sorodniki ter učitelji. Na prireditvi ob koncu lanskega šolskega leta so najuspešnejše bralce nagradili s knjižno nagrado in majčko. Največ knjig je prebrala družina Erjavec (vključeni so bili tudi starši in stari starši), najboljši bralki pa sta bili učenka Karin Kovačič, 4.b, in učiteljica Andreja Rotar. Med oddelčnimi skupnostmi pa je bil najuspešnejši 4.a, ki si je za nagrado v ljubljanskem Kinodvoru ogledal film Tudi miši gredo v nebesa.

In zakaj je branje otrok tako zelo pomembno? Na portalu Nacionalnega inštituta za javno zdravje zdaj.net so med drugim zapisali: »Branje spodbuja otrokov intelektualni, čustveni in jezikovni razvoj, hrani njegovo domišljijo, pripomore k razvoju empatije in širi njegov besedni zaklad. Literatura pomaga otrokom in mladostnikom, da spoznava jo druge, svet in same sebe.« Glede na rezultate sodobnih raziskav te lastnosti pozitivno vplivajo na otrokov nadaljnji razvoj in njegovo uspešnost v življenju. Poleg tega branje zmanjšuje stres, izboljšuje fokus, koncentracijo in spomin bralcev. »Knjige nas bogatijo in širijo obzorja,« so še zapisali. So prava zakladnica podatkov, novih znanj, idej, nasvetov in še bi lahko naštevali.

Največ knjig so prebrali učenci lanskega 4.a razreda z razredničarko Branko Kralj Čizmešija. Oblečeni so v zeleno majčko z logotipom bralnega tekmovanja, ki ga je narisala devetošolka Ula Supej. Med 47 devetošolci, ki so lani končali šolanje, je bilo le 13 zlatih bralcev, ki so vseh devet let pridno prebirali knjige bralne značke.

POT DO ZNANJA SE ZAČNE Z BRANJEM!

Soba brez knjig je podobna telesu brez duše.

Cicero

Fit pedagogika

V šoli nadaljujejo mednarodni projekt Fit pedagogika, v katerega so se vključili že pred tremi leti. To je sodobna učna strategija usvajanja novega znanja, utrjevanja ali preverjanja snovi katerega koli predmeta, ki temelji na učenju z gibanjem. Medtem ko se učeči giba, zapisuje, bere, komunicira in uporablja procese višjega reda mišljenja, se uči. »S tem, ko je v kakršnem koli gibanju, ustvarja psihofizično in posledično tudi hormonsko ravnovesje. S tem dosega visoko stopnjo osredotočenosti, koncentracije in notranje motivacije za učenje. Razvija socialne kompetence, pozitivne osebnostne lastnosti ter kognitivne in gibalne spretnosti. Postaja učinkovitejša oseba, v okolju se odziva hitreje, lažje razmišlja, predvideva in analizira, skratka, postaja bolj suveren in samozavestnejši,« povzemamo bistvo projekta, ki ga vodi univ. dipl. fiziologinja Barbara Konda. Šolo obišče dvakrat letno in v skladu s to metodo izvede pet šolskih ur po učiteljevi pripravi učne snovi. Tako

prikaže, kako v praksi poteka tovrstno poučevanje. »Starejši učenci so mi iskreno povedali, da ta metoda ni primerna za vsako snov. Pri nekaterih bi še vedno raje sedeli in v miru poslušali razlago,« mi zaupa ravnateljica in navdušeno nadaljuje: »Za učence do petega razreda pa je ta metoda poučevanja vrhunska.« Sicer se v okviru fit metode učenci med drugim seznanijo tudi s pomenom pitja vode in spremembe položaja sedenja.

Prenove

Na pobudo sveta staršev in zavoda so lani oblikovali delovno skupino za prenovo šole. V junijskem pogovoru z županom so opozorili, da šola potrebuje večjo kuhinjo, jedilnico in garderobo učencev druge in tretje triade ter večnamenski prostor za različne prireditve in razstave. Prenoviti bi bilo treba še glavni vhod v šolo, pogovarjali pa so se tudi o akustiki v razredih. Poleg tega so oblikovali skupino učencev, staršev in učiteljev, ki bo skupaj z vodstvom letos prenovila štirinajst let star vzgojni načrt šole. Na šoli bi radi obudili šolsko glasilo in po obnovi ozvočenja še šolski radio. Nadvse radi pa bi izvedli tudi tradicionalni novoletni koncert in spomladansko dobrodelno prireditev Zate, zame, za nas. Kot vidite, vodstvu načrtov ne primanjkuje. Ali se bodo uresničili, pa bo pokazal čas.

Med poletnimi počitnicami so akustično prenovili učilnico glasbe in likovnega pouka – na strop in ob straneh so namestili posebne plošče. »V tej učilnici je zdaj veliko boljši zvok,« je prepričana ravnateljica.

Kadrovske spremembe

Na šoli so se zvrstile tudi kadrovske spremembe. Glede na število učencev in trenutne vladne smernice so v šolski svetovalni službi namesto nekdanje psihologinje zaposlili socialno delavko Katjo Kadivec in socialno pedagoginjo Manco Furlan, ki sodeluje tudi v podaljšanem bivanju. Na šoli poučuje tudi nekaj novih učiteljic: Špela Šivic je učiteljica razrednega pouka, Ajda Premrl uči kemijo in gospodinjstvo ter Barbara Skok slovenščino. Med novjšim kadrom so še Tina Šprajc (matematika), Gordana Slak (angleščina), Špela Rezar (podaljšano bivanje), Katja Kordiš (športna vzgoja), Manca Hribar (matematika in fizika) in Lucija Pirc (vodja prehrane). Vrnila se je tudi Mateja Veternik, ki je pred leti poučevala učence prve triade. Drugače pa je na področju računalništva in robotike, kjer že dalj časa iščejo učitelja. To jih žalosti, saj imajo na voljo vso potrebno opremo.

Naj omenimo še to, da se je zadnjih deset let v šolo vpisovalo vedno več učencev. Trenutno jih je 458, med katerimi je devet učencev s statusom priseljence. Prihajajo iz BiH, Kosova, Rusije in Ukrajine in ne znajo slovensko. Zato so jim na šoli omogočili pet in pol dodatnih ur učenja slovenskega jezika, poučujejo pa jih slovenistke na šoli. Za konec vam zaupamo še informacijo, da bo ravnateljica Matejka Chvatal spet kandidirala za ravnateljico. Konec letošnjega šolskega leta ji bo namreč potekel štiriletni mandat.

Tanja Jankovič

Foto: TJ in arhiv Osnovne šole Trzin

Razvijanje bralne pismenosti

Šola je 6. oktobra na pobudo učiteljev organizirala predavanje prof. dr. Igorja Saksida z naslovom *Starši in učitelji skupaj razvijamo bralno pismenost*. Predavatelj in raziskovalec mladinske književnosti in didaktike književnosti, ki je zaposlen na Univerzi v Ljubljani in na Primorskem, je sodeloval pri nastajanju več učbenikov za pouk književnosti v osnovni šoli in napisal več strokovnih knjig, člankov in priročnikov za pouk književnosti. Za svoje delo je prejel več nagrad, med drugimi Prešernovo nagrado za diplomsko delo in nagrado Republike Slovenije za izjemne dosežke na področju visokega šolstva. V sodobnem svetu, kjer branje ni več vrednota, poskuša mladim izvirno približati slovensko književnost – s pomočjo repa oziroma hiphopa. V želji širiti in aktualizirati slovensko poezijo med mladimi se je tako pred leti začelo njegovo sodelovanje z znanim reperjem Trkajem in letos še z mlado primorsko reperko Masayah. »S 'križanjem' jezika poezije in repa poskušamo dati v rep nekaj pesniškega oziroma nekaj pozlate govorice poezije, ki jo ima dober rep že sam po sebi. Poezijo pa poskušamo usmeriti v hiphop,« pravi Saksida (portal Alteida.org).

Zanimivo predavanje profesorja, ki je že v uvodu poudaril, da je edina šola zahtevna šola, je poleg učiteljev poslušalo le deset staršev.

Na poldrugo uro dolgem srečanju se je profesor osredotočil na bralno pismenost oziroma zmožnost razumevanja prebranega, zmožnost kritičnega vrednotenja in uporabe besedil ter izražanje mnenja o prebranem, kar je po njegovem nujno za delovanje sodobne družbe. In če jo želimo razvijati oziroma izboljšati, je treba branje jemati kot vrednoto, ki jo je treba razvijati pri vseh predmetih v šoli, ne le slovenščini, je prepričan. Pravzaprav jo je treba razvijati že pred vstopom v šolo. »Otroci, ki so v domačem okolju dobili več spodbud na področju pismenosti, so pri opismenjevanju in učenju uspešnejši,« je prepričan Saksida. Po podatkih raziskave Knjiga in bralci VI, Bralna kultura in nakupovanje knjig v Sloveniji (UMco, 2019) v Sloveniji otrokom doma pogosto bere le 29 % družin, na Norveškem pa več kot tri četrtine, kar kaže na to, da je družinsko branje tam precej bolj uveljavljeno. Ugledni raziskovalec mladinske književnosti je na predavanju med drugim poudaril tudi pomen visokih pričakovanj, kulture dela in dosežkov, pri čemer morajo otroci poznati in uporabljati ustrezne strategije branja in učenja. Pomembno je namreč, da otrok iz prebranega izlušči bistvene podatke. Pri tem jim lahko pomagamo tudi starši kot bralni zgled, s spodbujanjem učenja in spoštovanjem učiteljeve avtoritete.

Saksida je prepričan, da je treba pouk spremeniti in prilagoditi različnim zmožnostim in interesom otrok, ki se jih ne sme pretirano poudarjati. Otroci se morajo namreč učiti tudi tisto, kar jih ne zanima. Poleg tega meni, da treba bolj zmožnim pripraviti dodatna gradiva z vsebinsko zahtevnejšimi nalogami, saj so razlike opazne že v prvem razredu. »Delo z bolj zmožnimi dviguje raven vseh,« je prepričan profesor, ki je svoje trditve in nasvete večkrat ponazoril s slikovitimi prispodobami in podkrepil s podatki različnih raziskav. Zagovarja zahtevno šolo, v kateri se mladi učijo za veselje, ocene, nagrado, iz strahu pred kaznijo in zaradi tekmovalnosti. Opozoril je še na socialno motivacijo – da v skupini pomenijo nekaj več, ker znajo. »Znanje je sistematično, urejeno, strukturirano povezovanje podatkov,« je poudaril in zatrdil, da je treba učencem ponuditi kakovostno branje. Po raziskavah naj bi otroci sicer danes brali več, vprašanje pa se postavlja, kaj prebirajo. »Tudi učenje ni kopičenje podatkov v glavo, ampak je razvijanje načina razmišljanja. S podatki, ki se jih otroci naučijo, so lahko ustvarjalni in kritični,« je poudaril. Ob tem se je obregnil ob svetovni splet, ki je po njegovem smetišče podatkov.

Kot primer družbe z visoko bralno kulturo je predstavil Finsko, kjer gojijo pozitiven odnos do učenja in branja, pa tudi učitelji so zelo cenjeni. Predstavil je tudi nekaj dobrih praks, s katerimi so učitelji spodbudili branje pri otrocih, predvsem fantih. Prepričan je, da bi se učitelji in starši morali zanimati za svet mladih, se spraševati, kaj jih zanima in kako v ta svet pripeljati literarno izročilo, tako kot je uspelo njemu v povezavi z repom. Za konec pa je predstavil tudi nekaj prav neverjetnih primerov neumestnega poseganja staršev v delo učiteljev in odgovoril na nekaj vprašanj.

Tanja Jankovič
Foto: TJ

Temeljne značilnosti sodobne, zahtevne šole so prepoznavanje zmožnosti in interesov otrok ter načrtovanje njihove nadgradnje, raznovrstnost bralnih gradiv, oblikovanje in preverjanje bralnih nalog in stvarna učna samopodoba.

Saksida priporoča

Če bi se radi pozanimali, zakaj je danes sploh še smiselno brati, preberite odlično knjigo Mihe Kovača *Berem*, da se poberem.

NOVO V TRZINU

Pasji salon Pri Titi (doma)

V Občini Trzin so številna gospodinjstva dom ne le za dvonoge, temveč tudi za štirinoge člane – predvsem mačke in pse. Ti bodo zdaj lahko deležni nege v domači občini. V Trzinu se je namreč avgusta odprl pasji salon Pri Titi – tako rekoč doma.

Ta manjši pasji salon je nastal zaradi velike ljubezni do psov. Alexandra Vrančič, po rodu Slovakinja, ki v Trzinu živi že več kot deset let, je svoj konjiček letos nadgradila z opravljenim tečajem za pasjega frizerja. In tako poleg svoje psičke, šicujke Titi, ki jo ureja že skoraj deset let, frizira tudi druge trzinske tačke. »Najprej sem frizirala kužke sorodnikov, prijateljev in znancev, postopoma se je ta krog začel širiti,« pravi Alexandra, ki poleg redne službe in družine svoj čas namenja negi štirinožnih strank.

Delovni prostor v domači hiši

Salon je prav pri (psički) Titi doma. »Presodila sem, da bo najbolj priročno delovni prostor urediti kar v domači hiši, da sem vedno na dosegu tudi domačim. Hkrati pa je namen, da se moje pasje stranke lahko počutijo kot doma. Pri Titi doma.« Salon je opremljen s profesionalno opremo za pasjo nego: pripomočki, veliko kadjo, hidravlično mizo in sušilniki.

Za nego kožuškov se v salonu Pri Titi uporablja naravna pasja kozmetika, razvita v Sloveniji, ki se odlično obnese za vse vrste dlake.

Salon ponuja celovito nego psov: kopanje, izčesavanje, sušenje, striženje/britje/trimanje, tudi čiščenje oči in ušes ter krajšanje krempljev, vse v dogovoru z lastnikom.

Poleg celovite nege so možne posamezne storitve. »Imam na primer stranke, ki se pridejo le redno skopat in posušit – zdi se mi, kot da kužki to dojemajo, kakor da so prišli v pasji wellness. Kopanje v profesionalni kadi je bolj preprosto in priročno kakor doma, kjer pogosto nimamo tako velike kadi.«

Brez časovnega pritiska

In kaj je po mnenju pasje frizerke Alexandre prednost njenega salona? »Kar dojemam kot veliko prednost, je majhnost mojega salona – a ne le prostorsko, temveč tudi kar zadeva frekvenco strank. Dejavnost opravljam le popoldne in se mi torej nikamor ne mudi – po navadi ni naslednje stranke, ni časovnega pritiska. Zato se stranki lahko popolnoma posvetim. Psiček gre domov z urejenim kožuščkom, jaz pa končam dan s spočito glavo, saj je zame urejanje psov prava sprostitelj od vseh naporov vsakdanjika.«

Vsaka stranka je po svoje zanimiva

Čeprav je salon odprt le kratek čas, zanimivih anekdot ne manjka. »Najbolj zahtevna stranka? Uf, to je bilo zagotovo takrat, ko mi je na nego svojega psa pripeljala moja šefica (iz redne službe) ... Toda Piko je bil priden in vse nama je uspelo po željah naročnice.« Izkazalo se je, da je v pasjem salonu znanje tujih jezikov prav tako neprecenljivo. »Pred kratkim sem imela stranko, psičko Luno, ki večino časa preživi v Pragi, zato razume le češki jezik. In ker sem sama iz Slovaške, mi češki jezik ni tuj, tako da sva se vse dogovorili v njenem materinem jeziku. Bila je res šikovna holka [pametna punca].«

Vsi štirinožni Trzinci ne glede na jezik in poreklo so toplo vabljeni v salon Pri Titi. Svoj termin si lahko rezervirate po telefonu 041 559 078, e-pošti alexandra.vrancic@gmail.com, na Facebooku ali Instagramu. Dobrodošli Pri Titi.

U. R.

Foto: Nika Vrančič

Pri Titi

   MINI PASJI SALON

Trzinske tačke pri Titi

Tin tin

Indy

Stella

Bralna kultura v Knjižnici Trzin

Poletje je običajno tisto obdobje v letu, ko se tudi manj zavzeti bralci potopijo v svet zgodbe ali dveh, saj vsem nam morski, gorski ali druge vrste oddih ponuja navdih, mir in predvsem sproščenost, da v roke vzamemo novo čtivo. Žal pa poletne radosti še prehitro minejo, in že smo nazaj v ustaljenih tirnicah. Šola, služba, razgibano dogajanje na vseh področjih.

Ker pa naša bralna kultura ne sme trpeti, so v Krajevni knjižnici Tineta Orla Trzin tudi letos poskrbeli za slikovit nabor knjižnega gradiva, ki bo pritegnil najmlajše bralce, osnovno- in srednješolce,

med letom sicer večinoma posegajo po predpisanem gradivu, ter tudi starejše, že bolj izkušene bralce, ki si vsaj občasno radi izposodijo tiskano besedo.

Pravljčni palček

Vedno začnemo s tistimi, ki se šele učijo abecede in tako prvič sami posegajo po knjigah. Za predšolske otroke in prvošolčke je knjižnica tudi letos pripravila seznam Pravljčni palček, na katerem so se vnovič znašle privlačne čitanke – otrokom so na voljo avtorska besedila, med katerimi si lahko izposodijo tako klasična (morda že poznana) besedila kakor tudi čisto sveže pravljice, ki so šele dosegle knjižne police; preberejo si lahko pesem ali dve, v knjižnih zabojih, pripravljenih prav za gradivo s seznama, pa jih čakajo tudi dobre stare ljudske pripovedi. S popotovanjem skozi te prečudovite zgodbe lahko najmlajši pogumno zakorakajo v svet prve bralne značke.

Čtivo za srednješolce

Ker pa otroci niso edini, ki berejo, je v prostorih knjižnice primereno poskrbljeno tudi za srednješolce, da si lahko izposodijo dela, ki jih srednje šole in gimnazije predvidevajo za domača branja. Poleg Shakespeara in Dostojevskega, denimo, so mladini na voljo tudi slovenski klasiki, od Prešerna in Cankarja do Kersnika, Linhartarja in še marsikoga. Da pa ne bi delali razlik, so pripravili še posebne knjižne poslastice za odrasle, ki po knjigah radi posežejo iz užitka in ne obveze.

Okusimo besedo in športna bralna značka

V Knjižnici Domžale, pod okrilje katere spada Krajevna knjižnica Tineta Orla Trzin, že več kot deset let pripravljajo razgibane bralne programe za vse, ki uživajo v branju. Okusimo besedo je projekt za spodbujanje bralne kulture med odraslimi, s katerim knjižnica branje že leta približuje tudi tistim, za katere branje knjig morda ni prva izbira preživljanja prostega časa. Od domačega in tujega leposlovja letošnji seznam za bralno značko za odrasle obsega tudi številna strokovna besedila, od esejev do drugega poučnega gradiva, zajema pa tudi lirčno besedo in tako resnično skrbi za zadovoljitev vseh bralnih okusov. Kdor bi se želel pridružiti predstavljeni bralni znački, lahko v knjižnici zaprosi za zgibanko, v katero poleg svojih podatkov vnese tudi nekaj ključnih misli o delu, ki se mu/ji je najbolj vtisnilo v spomin.

Zadnjih nekaj let pa se skušajo v knjižnici bralcem približati tudi z gibalno kulturo. Ker 23. septembra zaznamujemo slovenski dan športa, se v tem obdobju začne tudi projekt Športna bralna značka, s čimer želijo bralce povezati tako z branjem kot s športnim udejstvovanjem. Za ta namen je pripravljen poseben seznam športno obarvanega gradiva, do katerega lahko morebitni navdušenec pride tudi tako, da se do knjižnice namesto z avtomobilom raje sprehodi ali pa sede na kolo in do hrama kulture kar prikolesari. Slednje spodbuja tudi zgibanka, ki jo prejme vsak, ki se želi vključiti v športno bralno značko in poleg

zdravega uma poskrbeti še za zdravo telo. Oba bralna projekta načeloma potekata do 30. aprila 2023, v maju pa se običajno tudi uradno končata, in sicer s krasno, sproščeno in kulturno oziroma športno obarvano sklepno slovesnostjo, ki predvidoma poteka v večnamenski dvorani Knjižnice Domžale. O tem so seveda vsi sodelujoči, ki so ob zaključku bralnih projektov svoje zgibanke tudi oddali, pravočasno obveščeni.

Nacionalni mesec skupnega branja

Poleg tega je od 8. septembra do 9. oktobra tudi letos potekal projekt Nacionalni mesec skupnega branja, s katerim se že vrsto let spodbuja medgeneracijsko sodelovanje v bralni kulturi. Skupno branje babic, dedkov in vnukov, staršev in otrok, starejših in najmlajših – namen je povezovanje različnih generacij z branjem, zato so v Krajevni knjižnici Tineta Orla tudi letos pripravili pisan nabor gradiva prav za namene projekta. In čeprav se je ta končal, vam je gradivo seveda še vedno na voljo. Medgeneracijsko spoznavanje in druženje ob branju sta namreč dobrodošla vse leto.

Knjižne klepetalke

Obdobje počitnic se je za večino vendarle končalo, zato se kmalu obeata tudi ponovno snidenje knjižnih klepetalk, ki bomo imele tokrat še posebno slikovite razprave, saj je poletje običajno čas, ko se prebere največje število knjig, hkrati pa so te pogosto tudi najbolj raznovrstne. Tudi sama že komaj čakam, da vnovič lahko spregovorim o delih, ki so name naredila največji vtis, da podelim svoja mnenja in morebitne izpiske, ki si jih običajno ustvarjam ob prebiranju, predvsem pa se nadajam, da od svojih sobralk prejmem sveža priporočila za nove bralne podvige. Te pa v prihodnjih zapisih nedvomno podelim tudi z vami.

Besedilo in foto: Barbara Kopač

Ponedeljek - petek:
7:00 - 20:00

Sobota:
7:00 - 19:00

Nedelja in prazniki:
9:00 - 17:00

INGVER ZA ČAS PROTI PREHLADU

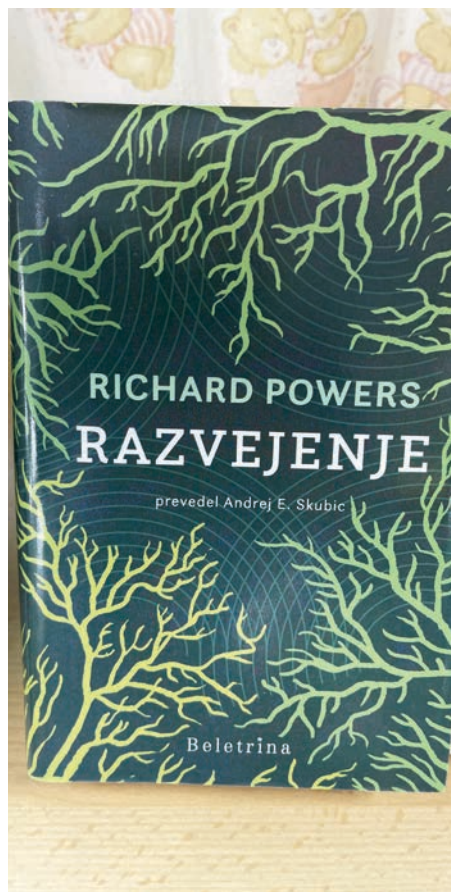
BUČE ZA NOČ ČAROVNIC

MANDARINE IZ DOLINE NERETVE

Kaj brati jeseni?

Vedno rada omenim, koliko ljudi srečujem, ki pravijo, da branju namenijo čas zgolj poleti, pa ne ker te dejavnosti ne bi marali, temveč predvsem ker jo vseskozi predstavljajo. »Saj bom, le še ta projekt končam, pa se lotim nove knjige.« »Gradivo imam že doma na nočni omarici, a običajno po službi pomagam otrokom pri šolskih obveznostih, potem pa za branje zmanjka časa.« In podobno. Vsi smo zaposleni, vsi razumemo, kako je, ko nam za prebiranje novega čtiva zmanjka časa. A če vam v teh jesenskih dneh vendarle uspe poseči po delu ali dveh, si preberite nekaj kratkih zapisov o nekaterih knjižnih novostih. Morda pa koga prepričajo, da si danes ali jutri vendarle vzame čas za branje.

Richard Powers – RAZVEJENJE

Ameriški pisec je za svoje delo Razvejenje leta 2019 prejel Pulitzerjevo nagrado, kar je še dodaten dokaz, da so njegove besede vredne branja. Ne le da je knjiga edinstvena po vsebini, tudi slogovno se razlikuje od na videz sorodnih del. Avtor se v delu namreč ukvarja z naravo, natančneje z drevesi. Zamišljal za zapisano se mu je porodila, kot sam pravi, med poučevanjem na Stanfordu, ko se je poglobljeje seznanil z veličastnimi sekvojami. Od tod izvira tudi poimenovanje za vse štiri sklope, na katere je knjiga razdeljena – Korenine, Deblo, Krošnja in Semena. Še posebej

izstopa Powersovo spretno povezovanje in prepletanje zgodb in prigod devetih različnih ljudi. Ti so povezani prav zaradi dreves, zato tudi govorimo o razvejenju. Čeprav je devet glavnih likov različnih izobrazb, starosti in nasploh ozadij, so z neko izkušnjo z drevesi vstopili v naslovno razvejenje, kjer so se dotaknili preostalih osmih likov. Nenavadna, pronicljiva in predvsem globoka pripoved o vrednosti, pomenu in vlogi dreves.

Marian Rojas Estapé – KAKO PRITEGNITI DOBRE STVARI

Avtorica je psihiatrinja, ki je na Univerzi v Navarri doštudirala medicino in kirurgijo, danes pa je zaposlena na Španskem inštitutu za psihiatrične raziskave v Madridu. Kot strokovnjakinja za področje nevroznanstvene logike je svoje izkušnje prelila tudi na papir. V naslovnem delu se ukvarja z vzorcem, ki naj bi ga ljudje usvojili, da bi v svoje življenje privlačili predvsem oziroma le lepe, pozitivne stvari. Delo tako laičnemu kakor strokovno podkovanemu bralcu ponuja vpogled v področje, ki je prepogosto zastirano, četudi v našem življenju večinoma igra ključno vlogo. Če znamo obvladati čustva, se lahko izognemo marsikateremu stresu, nadziramo svoje odzive in si nasploh olajšamo bivanje. Ker se avtorica v svojem poklicu najpogosteje srečuje s posamezniki, ki boleajo za depresijo, anksioznostjo, osebnostnimi ali vedenjskimi motnjami, se bodo ti v zapisanem verjetno tudi našli. S pomočjo avtoričinih nasvetov lahko na podlagi podanih izkušenj v delu poiščete izhod iz začaranega kroga negativnih občutij. Četudi knjiga temelji na izpostavlje-

nih primerih, je uporabna tudi za ljudi, ki se ne ukvarjajo s tovrstnimi izzivi, saj tudi ti iz zapisanega lahko potegnejo marsikaj, kar jih v življenju usmeri na pot pozitivnega in spodbudnega mišljenja.

Lia Louis – OSEM POPOLNIH UR

Večina se je ljubezenskih zgodb najbrž že naveličala, saj se v poletnih mesecih najpogosteje prebira prav to. Ljudje iščejo možnosti pobega iz resničnosti, kar tovrstne knjige nedvomno ponujajo. Vendar to ne pomeni, da bi bilo prebiranje slednjih v jesenskih mesecih prepovedano. Kje pa! Začenja se namreč novo šolsko leto, na delovnem mestu se pogosto še poveča količina dela, zato je pobeg v svet romanc včasih še bolj zaželen. Delo Osem popolnih ur pa ponuja prav to – osem popolnih ur branja, razmišljanja, podoživljanja zapisanih dogodkov. In četudi zgodba predstavlja vsebino, ki smo je že vajeni iz filmskih romanc, številnih nadaljevanj in podobnega, je tukaj predstavljena pristrčno in izvirno. Popolna neznanka združi nesrečen splet dogodkov. Sreča v nesreči, to jima ponudi, da skupaj preživita popolnih osem ur. Ko se ta čas izteče, gresta vsak svojo pot, misleč, da sta se njuni poti dokončno razšli. A usoda še ni rekla zadnje. Pristrčno, sproščujoče, romantično branje. Popolna priložnost, da hladni jesenski večer ali hladno jesensko noč zapolnite s popolnimi osmimi urami.

Dr. Will Cole – INTUITIVNI POST

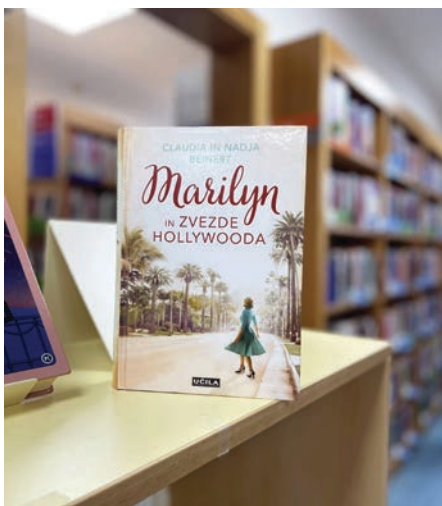
Dandanes tako rekoč ne mine dan, ko bi nas splet ne obvestil o nekem novem shujševalnem programu, s katerim lahko dosežemo popolno težo. Zaradi preobilice podatkov ljudje pogosto ne vedo, kaj drži, kaj ne, kaj dejansko deluje in kaj je izmišljeno. V tem delu si tako lahko, kdor je tega seveda željan, prečita, kako lahko usvoji zdrave prehranjevalne navade, ne da bi pri tem izstradal svoje telo, kako lahko poskrbi za uživanje zdrave hrane, ne da bi pri tem hudo trpel. Avtor dela je imetnik certifikata Inštituta za funkcionalno medicino, doktor naravne medicine in doktor kiropraktike, je vodilni strokovnjak na področju funkcionalne medicine, ki svetuje ljudem po vsem svetu, osebno pa v Pittsburghu v Pensilvaniji. Je torej nekdo, ki govori in piše iz lastnih izkušenj. V besedilu se posveča temu, da bi bralcu zagotovil karseda ugodno počutje, hkrati pa mu prihranil marsikatero bol v prihodnosti.

Claudia in Nadja Beinert – MARILYN IN ZVEZDE HOLLYWOODA

Marilyn Monroe – usodna ženska, ikona, prisposoda spolnosti. Vse to in še več opisuje damo, katere vrline (takšne in drugače) so bile, so in najbrž bodo vselej občudovane. Slovella je kot brezčasna svetlolaska, kot ženska, o kateri sanjajo vsi moški, uživala je v pozornosti, a je bila hkrati sramežljiva. O tej usodni ženski najbrž mislimo, da že vse vemo, saj so o njej pisali knjige, posnela je filme, ki so že dolgo časa kulturni. Še danes snemajo nove, v katerih je spet predstavljena drugače. In morda tudi to delo ponuja vidik te nesmrtni boginje, kakršnega še ne poznamo. V zadnjih letih je tovrstnih del, v katerih so predstavljeni kulturni liki, na stotine in prav vsako odpira novo poglavje v življenju lika, ki ga opisuje, za katero doslej še nismo slišali. Morda tudi avtorici tokratnega dela o svetlo-lasi Marilyn Monroe ponujata nekaj, česar ne bomo nikdar pozabili.

Besedilo in foto: Barbara Kopač

Dr. Robynne Chutkan – REŠITEV ZA MIKROBIOM

Ena danes najbolj priznanih gastroenterologin zanimivo predstavi temo, o kateri danes govori ves svet. Mikrobiom – enotno poimenovanje za milijardo bakterij, ki bivajo v našem črevesju – danes sproža številne polemike, najsi je govor o zdravi prehrani, negi kože ali nasploh o optimalnem počutju. Avtorica pri pisanju izvira iz načela »živi umazano, jej čisto«, s čimer pravzaprav povzema vse zapisano. Specialistka za črevesje v delu spregovori o tem, kako lahko telo obvarujemo pred škodljivimi snovmi, ki jih morda vsakodnevno uživamo, ter kako lahko vnovič poskrbimo za to, da črevesno mikrofloro oskrbimo z dobrimi bakterijami, ki krepijo naše zdravje in dobro počutje.

Starejši navdihujejo vsepovsod

V zadnjih nekaj letih se je v svetu pojavil izraz Super Agers (v prevodu »superstarostniki«). To so ljudje, ki imajo 70 ali več let in se ponašajo z boljšimi umskimi ali telesnimi sposobnostmi, kot tudi desetletja mlajši posamezniki.

Pogosto med razloge za dolgoživost »superstarostnikov« našttevajo:

- **AKTIVNO ŽIVLJENJE:** redno vsakodnevno se gibajo na najrazličnejše načine – primerna telovadba, sprehodi, obdelovanje vrta – toliko, kolikor je v njihovi moči.
- **MISELNE IZZIVE:** za učenje nikoli ni prepozno. »Superstarostniki« si postavljajo različne miselne izzive, kot so učenje novih jezikov, glasbila, in z učenjem nečesa novega gredo iz »cone udobja«.

- **SMISEL/NAMEN:** v življenju imajo in vidijo smisel. Radostijo se ob drobnih trenutkih, veselijo se dneva, ki je pred njimi.
- **DRUŽABNI STIKI:** zelo pogosto se omenja, da imajo »superstarostniki« zelo močne družabne stike v svojem okolju.
- **PREHRANA:** pomemben je način prehranjevanja (brez prenašanja). Za optimalno delovanje možganov je priporočljiva predvsem sredozemska prehrana iz zdravih, nepredelanih živil, kot so ribe, zelenjava, sadje in stročnice. Tudi vino v zmernih količinah je priporočljivo.¹

Vse to združuje tudi člane našega Društva Šola zdravja, ko se na vsakodnevni jutranji telovadbi po vsej Sloveniji redno srečujemo z aktivnimi starejšimi – tudi »superstarostniki«. Z nami redno telovadi 551 udeležencev, ki

so starejši nad 80 let, in devet udeležencev, starih nad 90 let.

Naj nam bodo »superstarostniki« v navdih, da tudi sami poskusimo kaj zunaj svoje cone udobja!

Na naših vadbah so vedno dobrodošli tudi novi vadeči, ki bi radi poskusili kaj novega in med svoje življenjske navade dodali vsakodnevno rekreacijo in druženje s sovrstniki, da bi tako izboljšali svoje telesno in duševno počutje, s tem pa tudi kakovost življenja.

Lokacije vadb in o nas: www.solazdravja.si
Lahko nas tudi pokličete ali nam pišete: 059 932 066 / info@solazdravja.si

¹ NORTHWESTERN MEDICINE ADMIN. Healthy Tips. 4 Habits of »SuperAgers«. Northwestern Medicine [online]. [Citirano 8. september 2022 12:05]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.nm.org/healthbeat/healthy-tips/4-habits-super-agers>

Rajmond Debevec z enoletno štipendijo podprl mladega trzinskega strelca Luko Lukića

September je bil za mladega strelca Luko Lukića zelo uspešen, saj je dobil podporo najuspešnejšega slovenskega strelca, Rajmonda Debeveca, dobitnika treh medalj na olimpijskih igrah v streljanju.

24. septembra je Rajmond Debevec na svojem Facebookovem profilu objavil veselo novico. »V podjetju R. D. smo v mlademu strelcu Strelskega društva Trzin in članu reprezentance Slovenije Luko Lukiću prepoznali talent, delovne navade in motiviranost, zato sem prepričan, da je odločitev o podpori z enoletno pogodbo o štipendiranju zadetek v polno za obe strani!« Na novico se je navdušeno odzvalo veliko podpornikov, med njimi tudi domače strelsko društvo. »Zadnjih nekaj let smo gradili ekipo, ki ne bo slonela na posameznikih, temveč se bomo spodbujali in učili drug od drugega in tako rasli. Danes je to delo s podpisom o sodelovanju podkrepil tudi Rajmond Debevec, ki bo s štipendijo podprl našega mladega strelca Luko Lukića in mu tako omogočil nekaj lažjo finančno pot do naslednjih uspehov. Rajmond, hvala za tako lepo gesto!«

Iskrene čestitke mlademu strelcu Luko Lukiću tudi v imenu uredništva Odseva.

MPP

Foto: Arhiv Rajmonda Debeveca

Vabilo na vadbe

Društvo Pot srca vabi na vadbne v živo in na spletu ter na individualno podporo pri osebnem razvoju.

Dobrodošli na vadbni, kjer boste prisluhnili svojemu telesu, prebudili stik s sabo, svojim telesom, dušo in umom. Telo boste sprostili in napolnili s pozitivno energijo, dušo boste napolnili s svetlobo in ljubeznijo, svoj um pa boste nežno umirili in zbistрили.

Dobrodošli na terapiji, ki vam bo pomagala do življenja, v katerem boste v polnosti živeli svojo avtentičnost in lahko uresničevali vse svoje potenciale.

AKTUALNE DELAVNICE:

- Zvočna kopel – sprostitiv in zdravljenje: petek, 11. november, ob 20. uri;
- Krepitev zdravja pozimi: napotki starodavnih znanj tradicionalne kitajske medicine: petek, 18. november, ob 20. uri.

Vabljeni tako začetniki kakor izkušeni!

V društvu Pot srca vam ponujamo tudi podporo pri osebnem razvoju:

- **energijska psihologija in svetovanje terapija Access Bars**
- **zvočna terapija**

Prijave in informacije: 041 821 401, drustvopotsrca@gmail.com, www.potsrca.si

Za sprotna obvestila o vadbah in delavnicah spremljajte spletno stran www.potsrca.si ali Facebookov profil Društvo Pot srca ali se prijavite na naše e-novice.

Mag. Mojca Tavčar

Znova šahiramo

Naslov bi lahko koga zavedel, saj se kraljevska igra neprekinjeno igra ves čas in povsod po svetu brez prestanka. Tudi trzinski šahisti pri tem nismo izjeme, le poudariti sem želim, da med (šolskimi) počitnicami, točneje od turnirja v počastitev praznika Občine Trzin, nismo imeli nobenega uradnega tekmovanja. Z začetkom jeseni pa so šahovnice spet oživele in zato lahko znova objavim, kaj se dogaja v klubu. Še prej bi rad opozoril vse, ki želite biti podrobneje obveščeni o šahovskem dogajanju po svetu in doma, da so različne informacije na voljo na spletu. Vtipkajte **chess results** in izberite državo. Pod SLO boste našli domače dogajanje. Toliko za uvod.

Že avgusta smo za ogrevanje dne 21. avgusta pripravili tradicionalni turnir, ki nadomešča nekoč priljubljene turnirje pod šotorom. Prizorišče je bilo napovedano oz. predvideno v kulturni dvorani, a se je zaradi zapleta preselilo v prostore tukajšnjega Doma za zaščito in reševanje (DZiR), kjer je naš Franci Banko dobesedno zadnji čas našel ustrezno dvorano in s tem rešil tekmovanje. Obenem je zaradi odsotnosti predstavnika in sponzorja Pekos puba, ki je nenapovedano odvihral na morje, moral poskrbeti še za primerno okrepčilo šahistov. Njegova prizadevnost je resnično hvale vredna.

Navedenega dne se je torej zbralo 29 šahistov in pod nadzorom sodnika Vlastimirja Djurdjevića odigralo devet krogov v pospešenem tempu. Zmagovalec je postal Denis Vah (ŠD Vrhnika), sledila pa sta mu Dušan Čepin in Vladimir Slejko (oba ŠK Postojna). Trzinci smo imeli najboljšega Igorja Rojsa na osmem mestu, Slavko Mlakar je bil 13., Nesib Jukan 14., Franci Banko 19., Aleš Borštnik pa je zasedel 25. mesto.

Minuli mesec je steklo tudi tekmovanje v 23. izvedbi osrednje slovenske lige. Prijavili smo dve ekipi in v prvem krogu, kot je to običajno, sta se obe ekipi spopadli med seboj. Izid je bil neodločen (2 : 2), a srečanje sploh ni bilo miroljubno. Poglejmo rezultate:

ŠK Trzin Buscotrade

Hinko Krumpak
Peter Krupenko
Anže Borišek
Lan Aleksander Rojs

ŠK Trzin Pekos pub

Nesib Jukan 1 : 0
Dušan Leben ½ : ½
Miha Lanjšček 0 : 1
Kostja Konvalinka ½ : ½

V drugem krogu sta obe ekipi svoja dvoboja odigrali odlično in dosegli lepi zmagi:

ŠD Vrhnika : ŠK Trzin Buscotrade 1 : 3
ŠK Trzin Pekos pub : ŠD Trzin Mengeš 3 : 1

Uspešen začetek obeta lepe možnosti v prihodnjih dvobojih, saj sta obe ekipi uvrščeni v gornji del preglednice (delitev drugega mesta) med trinajstimi prijavljenimi moštv.

Besedilo in foto: Andrej Grum

OBVESTILO ŠAHISTOM

Vse ljubitelje šaha iz Trzina obveščamo, da v prostorih Doma zaščite in reševanja (šahovska soba v drugem nadstropju) ob ponedeljkih ob 19. uri poteka turnir.

Tudi upokoјenci so športniki

Člani Društva upokoјencev Žerjavčki so bili v minuleм mesecu športno dejavni.

Kolesarili so od Hribarja k Hribarju

19. septembra 2022 so člani Društva upokoјencev Žerjavčki za-
znamovali rojstni dan Ivana Hribarja in veselo kolesarili »Od Hribarja
k Hribarju«. Začetek poti je bil seveda tam, kjer se je rodil, v nadalje-
vanju pa so se kolesarji vozili skozi kraje, kjer je preživel otroštvo in
nazadnje dalj časa živel. V Cerkljah na Gorenjskem so se fotografirali
pri njegovi hiši in odkolesarili na okrepčilo pod Jenkovo lipo. Ker je
bila pot ob vračanju v gradnji, so kolesarji malo skrenili s poti in se
odpeljali proti domu čez Kamnik, da so preizkusili še kolesarsko stezo,
ki je letos zgrajena od Kamnika do Mengša. S tem so si pot nekoliko
podaljšali, toda ker je bilo vreme lepo in razpoloženje odlično, tudi
50 km ni bilo preveč.

Balinarski turnir

V soboto, 24. septembra, so priredili druženje na turnirju štirih ekip
(Mengeš, Loka, Domžale in Trzin) v športnem parku v Trzinu. Na tur-
nirju je vladal zdrav tekmovalni duh, ki je bil zagotovilo prijetnega dru-
ženja. DU Žerjavčki so poskrbeli za jutranjo okrepčilo s čajem, kavico
in še čim, veliko je bilo prigrizkov, ki so jih donirali trzinski podjetniki
(Mesarija Kmetič, Lagoja, Narobe, Jakova Meta in picerija Olivija), ka-
terim se za darovano najlepše zahvaljujemo. Tudi pokali so bili na kon-
cu podeljeni za dosežena mesta in druženje je trajalo, dokler rosenje
ni naznanilo napovedanega popoldanskega dežja. Poleg turnirja pa si
naši člani izkušnje v balinanju nabirajo vsak teden dvakrat na trenin-
gih in enkrat na tekmi v letni ligi.

Vabilo na športne dejavnosti

Bravo, Društvo upokoјencev Žerjavčki Trzin. Samo nadaljujte z gi-
banjem in ne pozabite na pohod po štirih občinah, ki bo v soboto,
29. oktobra. Vabljeni tudi na druge športne dejavnosti: namizni tenis,
pikado, strelstvo in prstomet. Pri teh športih se morajo zbrati kandi-
dati sami, društvo pa bo zagotovilo ustrezne možnosti, da bo udele-
žencem prijetno.

Besedilo in foto: Zoran Rink

Lepo je kolesariti in se družiti s prijatelji

S tem sloganom smo v Kolesarskem društvu Felixi prvo nedeljo v
oktobru sklenili še eno uspešno kolesarsko sezono z izletom po ču-
dovitem Krasu. Skozi sezono nam je uspelo izpeljati veliko lepih ko-
lesarjenj ob koncu tedna po razgibanih trasah tako doma kakor v
tujini, nekateri člani pa so svoje zmogljivosti preizkusili na različnih
rekreativnih maratonih. Poleg rednih torkovih tako imenovanih rund

za hitrejšo skupino so bila lepo obiskana tudi sredina kolesarjenja z
zmernim tempom. Vabimo vas, da si fotografske in videoutrinke z na-
ših društvenih prireditev ogledate na Facebookovi strani Kolesarsko
društvo Felixi in spletni strani www.felixi.si.

Besedilo in foto: Dušan Pristavec, Kolesarsko društvo Felixi

ŽUPNIJA TRZIN

21. tradicionalno romanje trzinskih in mengeških romarjev na Moličko peč

Prvo soboto v septembru, 3. septembra, smo romarji iz Trzina in Mengša poromali na Moličko peč (1780 metrov n. v.) k sv. bratoma Cirilu in Metodu. Ob 12.30 sta duhovnika obeh župnij (Marko Košir, župnik v Mengšu, in dr. Boštjan Guček, župnik v Trzinu) skupaj maševala za vse žive in pokojne planince in pokojnega župnika Pavleta Krta (1942–2009), prvega pobudnika romanja na Moličko peč.

Lani smo tako zaznamovali že okroglo 20. romanje (4. septembra 2021), ki ga je obenem zaznamoval teden prej izdani in predstavljeni vsebinsko zelo bogat zbornik Romanja na ta sveti kraj – Zbornik ob 20. romanju na Moličko peč, o katerem je bilo nekaj napisano v takratni septembrski številki Glasila Odsev – XXVIII, številka 7, stran 14.

Že po vremenski napovedi nekaj dni pred romanjem je bilo jasno, da nam bo vreme, Bogu hvala, služilo tudi letos, kar se je potrdilo že zgodaj zjutraj s čudovitim sončnim vzhodom, ki je obsijal planinske poti proti Molički peči in Korošici ter drugim bolj ali manj znanim vrhovom v okolici (Ojstrica, Zelenica,

Tolsti vrh, Dleskovec ...). Daritveni oltar smo zato postavili na kamniti podest pred kapelico, tako da smo romarji lahko posedli na trato ob vznožju.

Pri romarski maši in pod izobešeno slovensko zastavo ter planikami, simbolom slovenstva, se nas je pod kapelico sv. bratov Cirila in Metoda (ponovno zgrajena leta 1989, blagoslovljena 8. julija 1990 – dr. Franc Kramberger) skupaj zbralo okrog 50 romarjev, med njimi je bilo tudi pet romarjev (na skupinski sliki v prvi vrsti na sredini), ki štejejo 80 ali več let. Teh smo bili še posebno veseli – Minke Colnar, Jožeta Bende in Toneta Bende iz Mengša, Maksa Pirnata iz Krtine in sopobudnika romanja na Moličko peč, Staneta Mesarja iz Trzina. Manjkala ni niti sestra Jelka Rupnik, ki je dolga leta »služila« v Mengšu in je tako kot veliko drugih romarjev iz Trzina in Mengša redna romarka na Moličko peč. Župnik Marko Košir je med pridigo obudil nekaj spominov, kako je skupaj z duhovnikom Pavletom večkrat zahajal v hribe še kot njegov ministrant v Bistrici pri Trziču. Sveto mašo

smo s petjem in branjem sooblikovali romarji iz obeh župnij.

Po zaključnem blagoslovu in zapeti Mariji skozi življenje smo prejeli spominske podobice, pozneje pa smo se po skupinskem fotografiranju družili pred staro Kocbekovo pastirsko kočjo – gostil nas je oskrbnik Tone Mlinar (Planiškov). Po prijetnem druženju, ki se je zavleklo do tretje ure popoldne, smo se duhovno in telesno okrepčani razkropili po planinskih poteh med skalovjem in se vrnili na izhodišče planine Podvežak, nekateri na planino Ravne.

Tudi letos je oskrbnik na procelje kapelice izobesil lani zasnovano tablo z napisom »Dobrodošli romarji iz Trzina in Mengša«.

Že zdaj velja vabilo vsem vam, da se udeležite tudi prihodnjega romanja v septembru 2023. Morda s tem vabilom privabimo še kakšnega novega romarja in častilca sv. bratov Cirila in Metoda.

Besedilo in foto: Miha Bevk

Skupinska fotografija z romanja

Maševala sta duhovnika obeh župnij.

Adeli Habinc v slovo

Draga Adela, komaj smo se dokaj dobro spoznale (v Domu oskrbovanih stanovanj v Trzinu), se zlasti ob večerih družile v tvojem prijetnem stanovanju in si zaupale svoje življenjske skrivnosti, že so naju obvestili, da so te zaradi tvoje bolezni, ki ti je ob vsakem vdihu črpala energijo, premestili v sosednjo stavbo, Dom starejših v Trzinu. Hvaležna si bila za vse, kar si prejemale od svojih dragih in tudi od zaposlenih v Domu, pa tudi nama za obisk. Sprejela si naju s svojim skrivnostnim nasmehom. Molče je govoril, da se vidimo poslednjič.

17. marec 1943 Celje – 15. junij 2022 Trzin

Adela, bila si borka –za svoje življenje si se borila z vsakim dihom. Hči, vnukinji in pravnuki so bili tvoje veselje. Poštenost in ljubezen do resnice ter želja pomagati sočloveku v stiski so pečati, ki bodo za vedno ovekovečili spomin nate. Pogrešali bova tvoj življenjski pogum in smisel za humor, draga prijateljica Adela.

Tvoji prijateljici Alenka in Helena iz Ljubljanske 8a, Trzin

ZAHVALA

V 87. letu se je od nas poslovil naš dragi

Vinko Dolenc

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in negovalkam Tini in Tinkari za izrečena sožalja in ponujeno pomoč, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se tudi patronažni službi Zdravstvenega doma Domžale, ki mu je pomagala s svojo odzivnostjo, prijaznostjo in strokovno pomočjo, urgentnemu centru in njegovi osebni zdravnici dr. Katarini Golob Jesenko.

Hvala gospe Adi Lovše Mušič za lep pogrebni nagovor, gospodu dr. Bogdanu Dolencu za pogrebni obred, pevcem in prijateljema golobarjema Miru Žurbiju in Mišu Agniču za spust golobov poštarjev ter konjeniškemu klubu Komenda za zadnji pozdrav. Hvala pogrebni službi Vrbančič za izvedbo pogrebne slovesnosti.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V petek, 16. septembra 2022, smo se poslovili od našega dragega ata

Branka Franca Pirnata - Braneta.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem ter sorodstvu in sosedom, ki ste se od njega poslovili, in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala vsem tudi za tolažilne besede, izrečena sožalja ter podarjeno cvetje in sveče.

Posebno se zahvaljujemo duhovnemu pomočniku dr.

Bogdanu Dolencu za sveto maziljenje in župniku dr. Boštjanu Gučku za pogrebni obred, gasilcem in predsedniku Prostovoljnega gasilskega društva Trzin Borutu Kumpu za poslovilne besede.

Iskrena hvala vsem, ki ste bili v teh trenutkih žalosti z nami.

Ata, pogrešali te bomo.

Vsi tvoji

Rastlina, ki so ji dali napačno ime

Jesenska grenkuljica se kot dan in noč razlikuje od tiste spomladi, vendar je to ista in obakrat uporabna rastlina. Ste že nabirali enega najbolj zdravih plevelov pri nas?

Grenkuljica, *Glechoma hederacea*, je sorodnica mete in melise. Njeno drugo ime, ki ga uporabljajo predvsem na Koroškem, je povojček. V knjižici Povojkove kuharije so zbrani recepti stari že desetletja, nekateri pa so znani tudi iz kuharskih knjig izpred dvesto let. Vse to razkriva, da so grenkuljico naši predniki že dosti prej, preden smo jo znali okarakterizirati v laboratorijih, uporabljali v kuhinji.

Danes je njena pretekla uporaba v kuhinji in tradicionalni medicini dobro dokumentirana tudi v raziskavah. Verjetno so prav ta njena široka uporabnost, razširjenost po vsem svetu in učinkovitost v tradicionalnih medicinah zaslužne, da je dobro zastopana v raziskavah. Grenkuljico in njene različne vrste, ki rastejo po svetu, opisujejo v več sto znanstvenih člankih. Učinkovine, izolirane iz grenkuljice, so številne, raznovrstne in učinkujejo na številne procese v našem telesu – so protivnetne, protivirusne, spodbujajo delovanje jeter in ščitijo kožo pred poškodbami zaradi ultravijolične svetlobe.

Pred hmeljem so jo uporabljali za varjenje piva. Danes se njenim številnim vlogam pridružuje še uporaba v krajinski arhitekturi. Podvrsta grenkuljice, imenovana »variegata«, ima belo obrobljene liste in ji ne rečemo več plevel, ampak pokrovna rastlina, saj neugledno površino spremeni v zeleno-belo rastlinsko odejo.

S spreminjanjem podnebja se naše jeseni vse bolj podaljšujejo. Za rastline to pomeni, da imajo dovolj časa, da jeseni znova poženejo in si poskušajo izboriti še nekaj prostora v primerjavi s konkurenčnimi travami. Grenkuljica se jeseni razširja z značilnimi nadzemnimi pritlikami, ki imajo na nekaj centimetrov razvrščena kolenca. Iz vsakega kolence izraščajo mlade koreninice, ki omogočajo, da se grenkuljica ukorenini in požene še dlje. Na vsakem kolencu raste tudi po dva ledvičasto oblikovana lista. Ti mladi listi so prijetnega okusa, njihova aroma spominja na čober, zato jih nabiramo za najrazličnejše jedi. Starejših listov ne nabiramo, ker imajo neprijetno pekoč priokus in so lahko neprijetnega vonja.

Grenkuljica je bila priljubljena rastlina mistikinje Hildegarde iz Bingen. Zdravilna vrednost in učinkovitost grenkuljice sta široki. Primerna je za zdravljenje dihal in pri boleznih, povezanih s sluznico želodca in črevesja. Z minerali in drugimi zdravilnimi učinkovinami lahko pomaga pri zvonjenju v ušesih, zaradi grenčin je dobra za jetra in žolč. Poživlja presnovo in pomaga pri aknasti koži, zmanjšuje celulit in celi rane, ki se težko celijo. Priporočljiva je za ljudi, ki se soočajo z nenehnim

stresom. Grenkuljica naše telo razbremenjuje strupov, antibiotikov in težkih kovin, svinca ali živega srebra. Njena alkoholna tinktura je priporočljiva za zniževanje krvnega holesterola.

Grenkuljica je priložna rastlina, ki jo lahko vključimo v svojo prehrano, saj je primerna tako za juhe, prikuhe, nadeve, pa tudi za sadne solate. Odlična je s kostanjemem.

Anja, Tina in Katja Rebolj

Foto: dr. Katja Rebolj, www.katjarebolj.com

Recept: Mandarine s kostanjem in grenkuljico

Sestavine za solato

- 5 mandarin
- jabolko
- 10 kuhanih kostanjev
- ščepec kardamoma
- 10 g listov grenkuljice

Sestavine za kremo

- 200 g kuhanega kostanja za kostanjev pire
- 100 ml lešnikovskega mleka
- žlica sladkorja
- za noževico konico vanilje v prahu

Priprava

Iz ene mandarine iztisnemo sok, druge pa olupimo in razdelimo na koščke. Tudi jabolko narežemo na manjše kose. Zmešamo z nekaj olupljenimi kostanji, začинimo s kardamomom in nasekljano grenkuljico. Pustimo stati nekaj minut.

Medtem iz kuhanega kostanja iztisnemo kostanjev pire. Kuhani kostanj le na eni strani prerežemo in iztisnemo s stiskalko za česen. V mešalniku kostanjev pire zmešamo z drugimi sestavinami za kremo, ki naj bo rahlo tekoča. Prelijemo jo po pripravljenem sadju in postrežemo kot sladico.

Še več receptov iz uporabnih rastlin in cvetja najdete v knjigi Narava vedno zmaga.

V mescu dni le malo manj dežja kot prej v osmih

Več tednov je že, odkar smo se poslovili od septembra, pa ga bomo prav na račun vremena še dolgo pomnili! Na »prvo žogo« morda kot vremensko slab mesec (tudi Trzinci smo lahko – in to celo večkrat – »ujeli« mavrico ...), ki pa je v precejšnji meri nadomestil primanjkljaj vode, kakršen se je nabral v predhodnih osmih mesecih. Po tej plati torej ne moremo govoriti o slabem vremenu in tudi v Trzinu ni bilo nič drugače. Letos, natančneje do konca avgusta, smo prejeli skoraj 370, septembra pa le malo manj kot 340 mm padavin! Nič čudnega, da so gobe dobesedno podivjale in je bila po obilnih padavinah sredi in ob koncu meseca tudi bela cesta med Mlakami in obrtno-industrijsko cono precej prometna. Kot da to še ne bi bilo dovolj, so ves minuli mesec in celo del naslednjega »kolesarsko obdelovali« dve pomembni prometnici, namreč Ljubljansko cesto in Kidričevo ulico. Bo že držal menda italijanski pregovor, ki pravi, da bližje ko so volitve, bolj vroč je asfalt. Razlika je le v pomembnosti cest – krajevne pred lokalnimi in državne pred parlamentarnimi volitvami. Konec dober, vse dobro – vendarle smo zadovoljni, da sta tudi ti dve cestni posodobitvi za nami in bo promet na omenjenih dveh prometnicah še varnejši, za kolesarje pa tudi udobnejši.

Supervolilna jesen je očitno potegnila za seboj tudi superpadavinski prvi mesec jesenskega meteorološkega tromesečja september–november. Na ravni Slovenije je bila povprečna temperatura zraka zelo blizu dolgoletnega povprečja (v gorah celo podpovprečna), kar se zadnja leta ne dogaja prav pogosto, saj imamo najpogostejše opreke z nadpovprečnimi temperaturami. Morda odstopajo v drugo smer prav nekateri septembri v zadnjih dveh desetletjih, ki jih v osrednji Sloveniji čedalje pogostejše zaznamujejo poplave. V Trzinu glede teh zaradi ureditve struge in razbremenilnika na Pšati nimamo večjih težav, drugače pa je bilo spet v sosednji prestolnici, kjer je bil na preizkusu jez suhega zadrževalnika na Brdu. Sredi meseca je padlo v treh dneh (15.–17. september) od okrog 200 pa do več kot 300 mm padavin. Trzinska vremenska postaja je prejela »le« nekaj manj kot 150 mm, od 20–30 mm več pa vse okoliške postaje (Dobeno, Loka, Domžale, Jablje), zaradi česar si je prislužila »izredni pregled«, ki pa ni pokazal pomanjkljivosti. V tem obdobju (16. septembra) smo imeli tudi vrhunec dnevnih padavin (83 mm, Ljubljana pa kar 157 mm!), le devet dni pozneje pa smo prejeli v enem dnevu 72 mm; v zadnjih šestih dneh meseca skupaj skoraj 160 mm!

Mesečna vsota padavin je dosegla skoraj 340 mm, kar je največ od začetka leta 2016, odkar imamo na voljo podatke s »šolske« vremenske postaje. Spomnimo, precej namočen je bil tudi september 2017, ko smo prejeli 210 mm oziroma litrov vode na kvadratni meter. Septembrski podatki o padavinah so tako dominantni (imeli smo kar

Takole polna je bila struga Pšate pri Gregčevem mostu konec septembra 2022 – podobno je bilo tudi v letih 2007, 2010 in 2017.

24 dni s padavinami), da se zdijo ostali kar nekako nepomembni. Pa vendarle omenimo, da smo v začetku meseca pridelali še en, letošnji 50. vroči dan. Zdaj je že potrjeno, da je bilo poletje 2022 drugo najtoplejše v zadnjih 60 letih, odkar imamo na voljo zanesljive meteorološke podatke na državni ravni, verjetno pa tudi še precej dlje. Če se vrnemo k septembrskim padavinam, pa kaže, da je bil letošnji kimavec med tremi najbolj namočenimi po letu 1961. Poleg omenjenega leta 2017 je bil obilno namočen tudi september leta 2010.

Geografsko je bil letošnji september najbolj namočen na dveh območjih: od Breginjskega kota prek Cerkljanske-Idrijskega hribovja do južnega dela Ljubljanske kotline ter od doline Čabranke do Bele krajine. V povprečju smo dobili dvakratnik pričakovanih padavin. Na teh območjih je padlo od 400 do več kot 700 mm padavin, kar je marsikje celo več kot trikratnik povprečne količine padavin v dolgoletnem obdobju. Največ, 795 mm, so namerili v Osilnici, zato so imeli največ težav s poplavami v porečju Kolpe. Kot smo ugotovili, smo bili podpovprečno osončeni, minuli mesec bo zapisan v meteoroloških analih kot eden najmanj osončenih po letu 1961. Ob koncu meseca je bilo na Kredarici skoraj pol metra snega; že nekaj 100 metrov nižje pa je večino časa le deževalo. Sicer si ob tej energetski draginji nihče ne želi prehitrega prihoda mraza. Res pa je, da nas bodo do konca leta vsaj občasno še »pogreli« dogodki in zapisi, povezani z referendumskimi in volilnimi odločitvami, ki so pred nami ...

Besedilo in foto: Miha Pavšek

VREMENSKA POSTAJA OŠ TRZIN (september 2022)			
Kazalnik	Podatek	Datum/niz	Ura/obdobje
Povprečna temperatura zraka (°C)	15,5	1.–30. 9.	mesec
Najvišja temperatura zraka (°C)	30,7	6. 9.	16.21
Najnižja temperatura zraka (°C)	3,7	23. 9.	7.05
Največja dnevna T amplituda (razlika maks./min. T, v °C)	16,2 (26,2/9,9)	12. 9.	0.00–24.00
Število dni s padavinami $\geq 0,2$ / ≥ 2 / ≥ 20 mm)	24/14 6	1.–30. 9.	mesec
Št. toplih/vročih dni (maks. T zraka ≥ 25 °C/ ≥ 30 °C)	9/1	1.–30. 9.	mesec
Največja dnevna količina padavin (mm)	83	16. 9.	0.00–24.00
Mesečna količina padavin (mm/h)	338	1.–30. 9.	mesec
Količina padavin v letu 2022 (mm)	706	1.1.–30. 9.	devetmesečje
Najvišja hitrost vetra (km/h)/smer	37,0 / JJV	13. 9.	16.35

Izbrani meteorološki podatki za Trzin za september 2022; celoten arhiv za ta mesec je dostopen na spletnem naslovu <http://trzin.zevs.si/text.php?report=NOAA/NOAA-2022-09.txt>, vsi podatki pa na <http://trzin.zevs.si/summary.html>.

Vir: Vremenska postaja Osnovne šole Trzin (Civilna zaščita Trzin).

POTOPISNO PREDAVANJE

Kolesarska pot po Bližnjem vzhodu in Afriki

25. oktobra 2022 ob 20. uri bo v dvorani KUD-a izredno zanimivo potopisno predavanje o 3900 kilometrov dolgem kolesarskem potovanju po Bližnjem vzhodu in Afriki.

»V Izraelu sem v Tel Avivu začel kolesarsko pot in jo nadaljeval skozi Jeruzalem v Jordanijo, kjer sem obiskal znamenito Petro. Odkolesaril sem v Egipt, kjer sem skoraj ves čas imel policijsko spremstvo. Skozi Šarm sem prikolesaril v Kairo in si ogledal piramide, nato ob Nilu skozi Luksor v Sudan, kjer je bilo nekaj dni zapored 45 stopinj Celzija. Pot sem nadaljeval v Etiopijo, podobno kot v Sudanu so včasih za menoj metali kamenje in vpili »denar«. Pot sem končal v Nairobiju v Keniji in v 59 dneh sem na kolesu premagal 3900 kilometrov,« je svojo nena-
vadno kolesarsko pot po Bližnjem vzhodu in Afriki opisal Aleš Juvanc.
Vabljeni!

Andrej Zupanc, KUD Franc Kotar Trzin

Foto: Aleš Juvanc

Napovednik društva upokojencev

Kandidacijska komisija zbira predloge za kandidate za predsednika društva upokojencev in druge organe, ki jih bomo izvolili predvidoma februarja 2023. Predsednica komisije je Jožica Valenčak (vsak ponedeljek dopoldne v Centru Ivana Hribarja ali na tel. št. 031 668 615).

- V sredo, 19. oktobra, ob 8.30 bo izpred Centra Ivana Hribarja **kolesarjenje k mlinčkom**.
- V soboto, 29. oktobra, ob 8. uri se zberemo pri Osnovni šoli Trzin in odkorakamo proti Rašici in naprej. To bo **pohod po štirih občinah** (Ljubljana, Vodice, Mengeš in Trzin). Hoja bo umirjena in zabavna.
- V soboto, 5. novembra, gremo na **martinovanje** na turistično kmetijo pri Ptuj, več informacij ob prijavi v Centru Ivana Hribarja.

Uživajmo, kolikor se le da!

Zoran Rink

Veliki čarovniški žur na ploščadi T3

Vabimo na Veliki čarovniški žur v petek, 21. oktobra 2022, od 16. ure dalje na ploščadi T3.

Poskrbeli bomo za srhljive poslikave, zabavne delavnice, grozljive domače dobrote, prerokovanje in hišo strahov. Obiskal nas bo tudi Grunf!

Se vidimo!

VABLJENI NA

HRIBARJEV VEČER

v soboto, 22. oktobra 2022, ob 19. uri

v Kulturnem domu Trzin.

Veseli bomo vaših prostovoljnih prispevkov.

Mešani pevski zbor Ivan Hribar Trzin

DAN SPOMINA NA MRTVE

Združenje borcev za vrednote NOB Trzin
in Občina Trzin

obveščata občane,

da bo žalna slovesnost ob dnevu spomina na mrtve

v petek, 28. oktobra 2022, ob 16. uri

pri spomeniku trzinskim žrtvam druge svetovne vojne
pred Osnovno šolo Trzin.

Vabljeni!

STIČIŠČE SREDIŠČE

za društva in druge nevladne organizacije

Jojojojo! V našem društvu hodim na sestanke samo še jaz! Zdaj, ko ni denarja, nikogar več ne zanimajo naše dejavnosti. Da ne omenjam, da bi morali že zdavnaj spremeniti statut!

Zakaj se pa še vi ne povežete s Stičiščem Središče, kot uni iz sosednje vasi? Je zadnjič predsednik v gostilni razlagal, da so samo prejšnji mesec dobili pet novih članov, nov statut, pa še na razpisu so spet dobili sredstva! Še jaz sem se skoraj včlanil.

☎ 040 698 915
✉ sticisce@nefiks.si
🌐 www.sticisce-sredisce.si

Stičišče
Središče

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

GAŠPERLIN
VRTNI CENTER

Delovni čas:

**Vrtni center Gašperlin,
Moste pri Komendi**
pon. - pet.: 8.00 do 19.00,
sob.: 8.00 do 17.00

**Vrtni center Gašperlin,
Ljubljana, Dolgi Most**
pon. - pet.: 8.00 do 19.00,
sob.: 8.00 do 17.00

OČARLJIVA JESEN

Mačeha 0.60 €
nad 30 kosov
0.56 €

**Sveži in suhi
aranžmaji
po izbiri ali
naročilu.**

KAROQ

POVSOD KOT DOMA

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

skoda.si

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂: 7,5 – 4,7 l/100 km in 171 – 123 g/km, emisijska stopnja: EURO 6, specifična emisija dušikovih oksidov (NOx): 0,0408 – 0,0152 g/km, trdi delci: 0,00035 – 0,00008 g/km, število delcev: 0,00075 – 0,00 x 10¹¹. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

SPC ŠKERJANEC D.O.O.

DOMŽALE, tel: +386 1 72 44 085,
www.spc-skerjanec.si